

Vojna proklamacija.

SVARI NEMCE V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAJ BODO MIRNI. — AMERIKANCI NAJ RAVNAJO Z NJIMI, KOT NE BI BILI SOVRAŽNIKI. — SVARILO ŠPIJONOM. — OROŽJA NE SMEJO IMETI.

Washington, D. C., 6. aprila. — Takoj, ko je predsednik Wilson podpisal resolucijo, katero je sprejel kongres, je izdal sledečo vojno proklamacijo:

"Ker je kongres Združenih držav s tem, da je izvrševal svojo ustavno avtoriteto, ki mu je podeljena, sklenil v skupnem zasedanju senata in poslanske zbornice z današnjim dnem, da se proglasi med Združenimi državami in cesarsko nemško vlado vojno stanje, ki je bilo vsiljeno Združenim državam:

Kadar je — po točki 4067 revidirane ustave — napovedana vojna med Združenimi državami in kakim tujim narodom ali vlado, ali da se je izvršila invazija (vpad) ali roparski napad, vpriporjen ali namenjen ozemlju Združenih držav od strani tujega naroda, ali vlade in predsednik javno naznani tak dogodek, tedaj se morajo vsi moški pripadniki, podaniki in državljani tega sovražnega naroda ali vlade v starosti od 14. leta naprej, ki so v mejah Zdr. držav in niso naturalizirani, zapreti, zadržati, postaviti na varno in izgnati kot tuji sovražniki.

Predsednik je pooblaščen v vsakem takem slučaju, da s proklamacijo ali kakim drugim javnim činom predpiše obnašanje, katero se mora vpoštovati od strani Združenih držav napram tujem, ki so v tem položaju. Način in razsežnost te poostitve, ki bi jih morebiti zadela, kaka varnost se jim more zagotoviti in kdo se mora izgnati iz dežele, ker mu ni dovoljeno bivanje v mejah Združenih držav, to odločijo naredbe, ki bi se smatrale za potrebne za javnost.

Ker se morajo z ozirom na točke 4068, 4069 in 4070 odločiti za tuje sovražnike druge odredbe,

Zato jaz, Woodrow Wilson, predsednik Združenih držav Amerike, sedaj razglasim vsem, katerih se tiče, da obstoji vojno stanje med Združenimi državami in cesarsko nemško vlado in posebno naročam vsem častnikom, civilnim ali vojaškim Združenih držav, da pazno in vestno izpolnjujejo svoje dolžnosti z ozirom na vojno stanje in resno apeliram na vse ameriške državljane, da se lojalno posvetijo svoji deželi, ki je bila od svojega postanka posvečena principom svobode in pravice, da izpolnjujejo postavljeno državo in da pokažejo svojo voljo in podpirajo vse odredbe, katere bi določila ustavna vlada, da se vojna dovede do uspešnega konca in da se doseže pravičen in pravi mir.

Izvršujoč moč, ki mi je podeljena po ustavi Združenih držav in imenovanih točk revidirane ustave nadalje razglasim in ukazujem, da mora biti obnašanje Združenih držav napram državljanom in podnikom Nemčije, to je proti moškim v starosti od 14 let naprej in ki bodo v mejah Združenih držav, pa niso naturalizirani, sledeče:

Vsi sovražni tuji morajo živeti v miru napram Združenim državam in morajo se držati zločina proti javni varnosti in kršenja postav Združenih držav in njenega teritorija.

Zdržati se morajo dejanskih sovražnosti, ne smejo dati informacij, pomoč ali kaka pojasnila sovražnikom Združenih držav in da se držijo natančno navodil, katere bi predsednik od časa do časa odredil in dokler se obnašajo v soglasju s postavami, ne bodo nadlegovani v mirujočem izvrševanju svojega vsakdanjega posla, razun, ako bi bila kaka omejitev potrebna za njih lastno varnost, in za varnost Združenih držav.

Vsi državljani Združenih držav morajo živeti v miru s takimi sovražnimi tuji, dokler se ravna po postavah in morajo proti njim kazati ono prijateljstvo, ki je v soglasju z lojalnostjo in zvestobo do Združenih držav.

Vsi sovražni tuji, pa ki s ene ali tako obnašali, bodo kaznovani po obstoječih postavah in postavljeni pod varstvo in izgnani iz Združenih držav, kakor predpisujejo točke 4069 in 4070 revidiranih postav in kakor je predpisano v predsednikovih odredbah.

Z ozirom na oblast, ki mi je podeljena, naznanjam in predpisujem sledeče naredbe, katere smatram za potrebne v tem položaju in za javno varnost:

1. — Sovražni tuji ne sme imeti v nobenem slučaju in na nobenem mestu v svoji posesti ognjeno orožje (puško, samokres itd.), vojno orožje ali orodje, ali kak del tega, municije, eksplozivne snovi ali material za izdelovanje eksplozivnih stvari.
2. — Sovražni tuji ne sme imeti v svoji posesti nikjer in nikdar kako zračno letalo, brezžični brzojav ali kak signalno pripravo, niti tajno pisavo ali knjigo, papir ali listino, ki bi bila pisana ali tiskana s šifrirano ali nevidno pisavo.
3. — Vsaka taka lastnina, ki bi se našla pri sovražnem tujcu, bo zaplenjena.
4. — Sovražni tuji ne sme približati na pol milje h kakim zveznim ali državnim utrdbi, taboru, arzenalu, zrakoplovni postaji, vladnim ladjam, ladjedelnicam, tovarnam za municije ali kako drugo stvar, ki se rabi v armadi ali pa mornarici.
5. — Sovražni tuji ne sme pisati, tiskati ali objav-

PROKLAMACIJA GENERALNEGA PRAVDNIKA.

Generalni pravdnik, Gregory, je poslal vsem okrajnim pravdnikom sledečo proklamacijo:

"Naroča se Vam, objavite sledeči razglas:
— Nobenemu naseljenemu Nemcu, ki ni bil zapleten v kak čin proti interesom Združenih držav, se ni treba bati, da bi ga nadlegoval justični departament dokler se ravna po sledečem svarilu:
"Obey the law; keep your mouth shut!"
Ispolniti postavo; drži jezik za zobmi!"

Ruska fronta.

Nemci so vdrl pri Rigi v naše pozicije. — Napad na strelne jarkove. — Ruski zrakoplovi.

Petrograd, Rusija, 6. aprila. — Današnje poročilo ruskega generalnega štaba se glasi:
Po vsestranskih artilerijskih pripravah so zasedli Nemci nekaj strelnih jarkov par milj južno od Rige.

Mi smo vpriporili protinapad ter pregnali sovražnika.
Deset naših zrakoplovcv je obiskovalo kolodvor v Sokahu. Povzročena škoda je precejšnja.

Berlin, Nemčija, 6. aprila. — Vrhovno poveljstvo ruske armade poroča, da so vjeli Nemci v bojih pri Stohodu 9000 Rusov ter zaplenili 15 topov in 150 strojnih pušk. Med jetniki je tudi 130 častnikov.

Petrograd, Rusija, 6. aprila. — Pri Bistrici se je vršila vroča artilerijska bitka, ki se je končala z zmago našega orožja.

Paris, Francija, 6. aprila. — Uradno se poroča:

Sovražna artilerija je pri Bitoli neprestano v akciji. Sovražnik je bil vpriporil napad na neko višino, toda mi smo ga odbili.

Rim, Italija, 6. aprila. — Uradno poročilo se glasi:

Na tirolski fronti divjajo vroči boji. Na Krasu se ni razen manjših sponadov ničesar posebnega pripetilo.

Bitka, ki se je vnela pred par dnevi v dolini Sugana, še ni končana.

Nemški cesar na smrt bolan. — London, Anglija, 5. aprila. — "Morning Post" prinaša brzojavko svojega častnikarskega poročevalca, da je nemški cesar nevarno bolan na sladkorni bolezen. Tež bolezen bo sledila smrti v nekaj mesecih.

V zadnjem času se je večkrat poročalo, da je cesar zelo potr. Vse to pa je bila posledica njegove bolezni. Vse prizadevanje njegovih zdravnikov ga ni moglo odpraviti. Bolezen se je tako razvila, da je ozdravljenje nemogoče.

(In kadar umrje, bo prepozno; povzročil je največje gorje nad človeštvom. Op. uredn.)

Ovacija Wilsonu.

Washington, D. C., 6. aprila. — Danes je predsednik Wilson delaven dan; zvečer je šel s svojo soprogo v gledališče, kjer mu je občinstvo privedilo navdušene ovacije.

Godba je igrala "Star Spangled Banner" in ko so poslušalci zapeli Wilsona so vstali in ga navdušeno pozdravljali.

Mreža v Newport.

Newport, W. Va., 5. aprila. — Parniške družbe so prejele poročilo, da bo od sedaj za naprej ponoči zaprto pristanišče Newport in Narrazauset.

Ponoči bo raztegnjena mreža pred vhodom v luko. Po dnevu bodo lahko vozile v pristanišče, ker bodo tedaj zapirale vhod bojne ladje.

Ljati napadov proti vladi in kongresu Združenih držav, ali kakemu njihovemu delu, ali proti odredbam in predpisom Združenih držav, proti osebam in lastnini katere osebe v vojaški, mornariški ali civilni službi Združenih držav, posameznih držav in teritorijev, ali distrikta Columbia, ali španskega urada.

Nemci aretirani.

V New Yorku so zaprti devet oseb, ki so na sumu, da so v zvezi z nemško vlado.

Takoj zatem, ko je bilo proglašeno vojno stanje, je bilo na povelje justičnega departamenta aretiranih v New Yorku devet Nemcev. Med njimi je tudi mornariški pastor dr. Hermann Brueckner, ki je stanoval v Hoboken-u. Privleli so ga v Essex County jetnišnice v Newarku.

V New Yorku so aretirali osem Nemcev, katere so odvedli v Tombs.

Washington, D. C., 6. aprila. — Justični departament je izdal danes povelje, naj se aretirajo 65 Nemcev, nahajajočih se v tej deželi. Nekateri izmed teh so bili že prej radi raznih prestopkov aretirani in se nahajajo zdaj na prostih nogah.

Justični departament je prepričan, da so nevarni državni.

V kratkem času bo aretiranih veliko pristavec Nemčije v Washingtonu, New Yorku in San Franciscu.

Car vseh Rusov.

Nikolaj Romanov sedaj je "revel".

Petrograd, Rusija, 6. aprila. — Nekdanji car vseh Rusov, sedaj Nikolaj Romanov, ki je bil svoj čas najbogatejši človek na svetu, je prosil vlado, ki ga je strmoglavila, za državno podporo. Vložil je prošnjo na duma, da bi skrbela za njegovo družino.

Prošnjo je vložil oskrbnik, ki je postavljen od vlade, da nadzoruje bivšega carja in njegovo družino. Ta prošnja dokazuje, da so odvzeli bivšemu carju vse premoženje in da nima sedaj niti najpotrebnejših sredstev za svoje življenje.

Kaj bo sklenila duma, se še ne ve; vendar pa se pričakuje, da bo duma prošnji ugodila.

Rodovina Romanovičev bo sedaj odvisna od onih, katerih lastnino so prej tako razkošno trošili.

Nemško pevsko društvo lojalno.

Fort Worth, Texas, 5. aprila. — Nemško pevsko društvo "Teutonia", ki šteje nad 300 članov, ki so nemškega pokolenja, je soglasno sprejelo resolucijo, da ostane zvesto ameriški zastavi.

"Resno želimo, da se izpolnijo predsednikove želje in da se konča vojna s svojim strašnim prelivanjem krvi."

Silni dobički.

V ameriških narodnih bankah je prebitek tako velik, da se človeku zavrti v glavi, ko čita številke. Prebitek znaša \$16,000,000,000, ali \$5,000,000,000 več kot združen prebitek angleške, francoske, italijanske, španske, norveške, švedske, narodne danske, japonske banke in nemške državne banke.

Mehika in Zdrž. države

Mehikanci nameravajo napasti Združene države. — Marguia se pomika proti severu. — Nemci v Mehiki.

Washington, D. C., 6. aprila. — Vojni urad še ni prejel nikakega uradnega poročila, da bi bila vest resnična, da se pomikajo mehiške čete proti meji Združenih držav. Poročalo se je namreč o sumljivem gibanju mehiških čet v državah Nuevo Leon, Coahuila in Tihuhahua.

V zadnjem času se je izjavilo, da se ni treba bati, da bi mehiške čete nameravale kake sovražnosti proti Združenim državam. Sajti mehiško vojaštvo je prešlo bo oboroženo in ni pripravljeno za kako vojno v večjem obsegu. Čete, o katerih se je poročalo, so najbrže Marguiove, ki operirajo proti Villi.

General Marguia je bil imenovan za guvernerja v državi Chihuahua in je osebni sovražnik Villi. Na sedanje mesto je bil postavljen zaradi tega, da bi se ljudstvo tembolj navdušilo za kampanjo proti Villi.

Kongresnik Miller in Minnesota je v debati o vojnem stanju trdil, da so Nemci v Mehiki na delu, da napadejo Združene države. V mehiških vodah se je tudi ustanovila baza za nemške podmorske čolne.

Rekel je, da je v objavljenju Zimmermannove poslanice bila izpuščena ena točka. Tozadevno poročilo je Miller dobil od neke zelo uplívne osebe, na katere verodostojnost se more zanesti.

Ko so pa to točko pokazali Lansingu, je izjavil, da ta točka ni avtentična.

Ta točka se glasi:

V pogodbi z Mehiko se bo ustanovila v mehiških pristaniščih baza za nemške podmorske čolne. Od tu bi se vojaštvo zalagalo z orožjem in municijo. Vsi rezervisti se pokličejo v Mehiko. Pripravljeni naj bodo, da napadejo Združene države ob vsej meji.

Ze tedaj, ko je bila objavljena Zimmermannova poslanica, se je domnevalo, da se je objavil le en del in da se je nekaj točk opustilo za poznejši čas, ako bi bilo potrebno. Kongresnik Miller se je zelo čudil, da je Lansing zanikal, da bi bila ta točka resnična.

Ta točka je popolnoma resnična, — je rekel Miller, — kajti oseba, od katere sem jo prejel, zaveđo prav dobro pozna. To mi je dotičnik izdal kot kako sveto dolžnost. Ta mož je eden najbolj spoštovanih, kar jih poznam. V drugem slučaju nikakor ne bi bil izdal te točke poslanice.

Miller je v svojem govoru trdil, da je bilo izkrcanih s treh nemških parnikov na zapadnem mehiškem obrežju več moč. Trdil je tudi, da je bilo v zadnjem času pripelanih v Mehiko mnogo izvežbanih delavcev, ki so gradili tovarne za izdelovanje municije. Nemčija je poslala mnogo denarja v Mehiko in Nemci so kar drli iz Združenih držav v Mehiko.

Rekel je tudi, da nemški častniki vzbujajo Villove vojske.

Nemški načrti.

Harriburg, Pa., 6. aprila. — Prejšnji poslanik za Nemčijo, J. W. Gerard je imel sinoči pred 5 tisoč poslušalci govor, v katerem je izjavil, da je bil takoj spočetka namen nemških vojskih voditeljev, napasti Združene države, ako bi bile njih operacije v Evropi uspešne.

Nemci so mislili, — je rekel Gerard, — da je ameriški narod slab, toda bogat. Zato bi nemški cesar lahko od Združenih držav dobil po vojni visoko vojno odškodnino, katere od evropskih držav ne bi mogel dobiti.

POZOR!

V zalogi imamo še nekaj Slovencev Amer. Koledarjev. Kdor ga nima, naj ga takoj naroči. Cena 35 centov.

SLOVENIAN PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Vojna.

Washington, D. C., 6. aprila. — Po skoro 17 urni debati je poslanska zbornica danes jutraj sprejela resolucijo, katero je že prej sprejela senatska zbornica, da se proglasi vojno stanje Združenih držav z Nemčijo.

Glasovanje je bilo 373 proti 50. Resolucijo bodo izročili podpredsedniku Marshallu, ki jo bo podpisal v formalni seji senata. Nato jo bodo poslali predsedniku Wilsonu, da jo podpiše tudi on.

Predlog, da se ne bi ameriško vojaštvo porabilo v Evropi, dokler v to ne privoli kongres, ni bil sprejet.

Ko se je vršilo končno glasovanje, je bila galerija natlačeno polna. Zasedanje je bilo eno najvažnejših v zgodovini ameriškega naroda.

Debata je bila zelo burna. Predsednik je moral pozvati stražnika, da je obdržal mir. Bilo je med posameznimi govori mnogo hrupa, med govori je bilo mnogo zelo ostrih pripomb.

Ameriška vlada ne namerava internirati nemških podanikov, pač pa bodo državni in privatni detektivji zelo pazili vse tuje, zlasti Nemce, da se kdo ne pregreši proti Združenim državam. Kdorkoli so bo kaj pregrešil proti ameriškim postavam, bo interniran.

Vedelo se je že prej, da bo poslanska zbornica sledila sklepu senata in bo glasovala za vojno. Samo predsednik mora še podpisati in vojna je napovedana, kar je pa v resnici že sedaj.

Domnevalo se je, da bodo republikanski člani zbornice glasovali proti resoluciji; med debato pa se je takoj začelo opazati, da omahujejo in slednjič se je večina odločila za resolucijo.

Bilo je samo 50 poslancev, ki so glasovali proti resoluciji.

Odsotnih je bilo osem poslancev; tudi speaker Clark ni glasoval. Ko je bila resolucija sprejeta, jo je podpisal Champ Clark in zbornica se je odgodila do prihodnjega ponedeljka.

Med tem časom bodo posamezne stranke in odbori debatirali o vojnem stanju.

Galerija je bila natlačeno polna. Nekateri so vstrajali ves čas zasedanja celo od desetih jutraj.

Mnogo občinstva je bilo tudi po hodnikih, ker niso dobili prostora na galeriji.

Pri prejšnjih glasovanjih je bilo običajno tako nemirno po zbornici, da se ni moglo slišati odgovora posameznih glasovalcev. Med tem pa, ko je bilo med debatami zelo glasno in nemirno, je vladala ob glasovanju največja tišina, tako da se moglo slišati vsakega poslanca, ako je odgovoril "da" ali "ne".

Ko je bil proglašen rezultat glasovanja, je nastalo po zbornici burno odbravanje in galerija se je pričela takoj prazniti. Tudi kongresniki so počasi zapustili zbornico v zavesti, da je vojna zopet prišla nad Združene države.

Amerikanci v Nemčiji.

Nemčija se baje drži pogodbe iz leta 1799. — Ameriški državljani v Nemčiji so prosti.

Berlin, Nemčija, 6. aprila. — Vse nemško časopisje kritizira poslanico predsednika Wilsona.

Nemška vlada ni dozdaj podala še nobene tozadevne izjave. Najbrže se bo sklicevala na razne zgodovinske točke.

Situacija v Washingtonu ni nič vzemirila berlinskega prebivalstva. Ljudstvo je mirno in se obnaša napram Amerikancem, živim v Berlinu, čisto prijateljsko. V Nemčiji je primeroma le malo ameriških državljanov. Dozdaj so jih našli komaj pet sto.

Od teh je samo 200 moških, vsi drugi so pa otroci in ženske. Veliko se jih je že podalo preko Švice oziroma Danske proti domu.

Nemška vlada bo na vsak način skušala zadostiti nemško-ameriški pogodbi iz leta 1799. Ta pogodba določa, da mora ostati v slučaju vojne premoženje nemških podanikov v Ameriki oziroma premoženje Amerikancev v Nemčiji nedotaknjeno.

Dahovni v vojni.

Pretoria, Transvaal, Južna Afrika, 5. aprila. — Petdeset duhovnikov v vojaških letih v škofiji Pretoria bo odšlo takoj po velikonočnih praznikih v Francijo, da se bore proti Nemcem.

Nemški kancler je prodal posestvo v Texasu.

Waco, Texas, 6. aprila. — Nemški kancler Bethman Hollweg je prodal del svojih posestev, katere je lastoval več let v Waco. Kupil je Calvin za \$7,700.

Povišanje plač premogarjem.

Johnstown, Pa., 6. aprila. — The Berwind White Coal Mining Co. je danes naznanila, da poveča plačo za 10 odstotkov svojim uslužbencem bodisi znotraj ali zunaj rudnika. To je sedaj že drugo deset odstotno povišanje. Tega povišanja je deležnih šest tisoč premogarjev.

Pomanjkanje v južnih državah Unije.

Atlanta, Ga., 6. aprila. — Carl Wroosman, nametni poljedelski tajnik, je izjavil na neki konferenci, da bodo južne države Unije med vojno trpele pomanjkanje, ako ne bodo obdelali več polja. — Te države so vsako leto morale kupiti živeža za 600 do 700 milijonov dolarjev.

Stone in La Follette "obožena".

Washington, D. C., 6. aprila. — Na neki glavni ulici v Washingtonu so večer obesili na cestne svetilke slike senatorjev Stone in La Follette. Vsele so tam, ko so ravno šli ljudje iz gledališča. Šele danes jutraj je policija slike odrezala, potem ko jih je videla že tisočera množica.

Pošiljatelj denarja!

Valed vojnega stanja med Nemčijo in Združenimi državami, je za nedoloten čas ves bazočni promet v Nemčijo in Avstrijo vstavljen, in od zdaj naprej do preklica ne moremo nič več pošiljati denar v Avstrijo ali Nemčijo, ali na kak drugi način izvrševati izplačila v omenjenih državah.

Priporočamo se za pomoč, ko bode zavalal mir, ter beležimo s spoštovanjem

TVRKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Iz jugoslovanske zgodovine.

HRVATSKI PREPOROD.

"Hrvatski preporod" se je začel s smrtjo cesarja Jožefa II. leta 1790. in se je javljala v začetku v obliki odpora hrvatskega plemstva proti ponemčujoči in centralizirajoči politiki cesarja. Deset dni po smrti cesarja, dne 10. marca, je moral bežati iz Zagreba njegov namestnik, znanstvenik ban, protestant Balasa Hrvatsko plemstvo se je vzdrnilo in se pričelo boriti za svoje pravice in privilegije. Na pravice naroda in domovine ni mislilo. Balo se je celo, da se ne bi ljudstvo vzdignilo in zahtevalo tudi svojih pravic. Da bi se lažje upiralo na eni strani ponemčevalni vladi na Dunaju, na drugi strani pa vedno bolj se probujajočemu ljudstvu, je sklenilo združiti se z Madžari ter je pričelo madžarizirati. Zgodovinar Adam Oršić-Slavetić pripoveduje, da se je takrat hrvatsko plemstvo pričelo oblačiti v madžarsko narodno nošo, posnemati madžarske navade in govoriti madžarski jezik.

Hrvatski zavezniki Madžari so zahtevali od avstrijske vlade, da se v deželi svetoga Stefana uvede madžarski jezik namesto nemškega v vse urade in šole. Tu se je pričel boj med Madžari in Hrvatimi. Dokler se je šlo zoper Dunaj in zoper nemščino, so šli skupaj, ko se je šlo pa za vprašanje, kaj naj se vpelje namesto nemškega jezika, so se ločili. Madžari so namreč hoteli tudi na Hrvatskem vpeljati svoj jezik v šole in urade; Hrvatje so se pa temu upirali. Toda niso se branili ogrskega jezika iz ljubezni do hrvaščine, ampak iz čisto samopasne razlogov. Zahtevali so namreč, da mora na Hrvatskem, kot doslej, biti uradni jezik latinski, češ, da so vse njihove postavbe in pravice pisane v latinskem jeziku in bi bila nevarnost, da bi se napačno tolmačile ali odpravile tudi njihove predprave, ako bi se odpravil je uradov latinski jezik. Tako je bilo hrvatsko plemstvo navezano na svoje posebne pravice. Seveda niso bili hrvatski zastopniki v stanju s tako tesnosrčnega stališča uspešno braniti pravic hrvatskega naroda in hrvaščine jezika ter so popuščali vedno bolj. Čas od leta 1790. do 1830. je doba neprestanega popuščanja Hrvatov v narodnih zadevah. L. 1827. so se izrekli, da jim je radi sloge in miru drago, da se pri njih na Hrvatskem poučuje madžarsčina in da mora znati vsak uradni hrvatski in madžarski jezik. Odposlance, ki so šli na skupni sabor leta 1830., so dali tako navodila, kako naj odgovore Madžarom: 1. Kjer je na Hrvatskem učitelj zmožen madžarskega jezika, naj takoj poučuje otroke v tem jeziku. 2. Odslej se nihče ne nastavi za učitelja, kdor ni vešč madžarskega jezika. 3. Nikče se ne sprejme na gimnazijo, ako ne zna čitati madžarski ravnotako kakor hrvatski. 4. Na vseh gimnazijah je učenje madžarskega jezika obligatno. 5. Noben profesor se več ne nastavi na srednjih šolah, ki ni vešč tega jezika. 6. Madžarsčine se morajo pričeti učiti tudi učenci višjih razredov.

To je bil vrhunec madžarstva in priti je morala reakcija, ki pa ni izšla iz hrvatskega plemstva, katero je doslej predstavljalo hrvatski narod, ampak iz ljudstva samega. Hrvatsko plemstvo se je branilo hrvatskega jezika ravnotako, kakor se je poprej upiralo nemškemu in potem madžarskemu. Ono je videlo samo svoje v latinskem jeziku na oslovsko kožo pisane "pravice" in se je bala, da bi jim kakršnakoli izprememba v jeziku lahko odvzela te zastarele "pravice".

Edina svetla zvezda te žalostne dobe je bil zagrebški nadškof Maksimilijan Vrhovac, ki je z neumornim svojim delom položil temelj poznejšemu "preporodu" hrvatskega naroda. V hrvatskem semenišču so se pričele od posebnih prilikah igrati igre v hrvatskem jeziku. Zbral se je krog bogoslovcev, ki so se vadili v hrvatskem sestavku in prevajali iz tujih jezikov na hrvatsko. Nadškof Vrhovac je z vsemi silami podpiral taka prizadevanja in se trudil, da bi razširil vijo omiko med svojo duhovščino in med ljudstvom. Razumel je tudi, kakšen pomen ima domače ljudstvo za razvoj narodnega jezika, omike in javnega življenja, ter je izdal okrožnico na svojo duhovščino, s katero je vzpodbujal, naj nabira narodno

blago in narodne motive. V Zagrebu je ustanovil tiskarno, v kateri se je natisnilo mnogo hrvatskih del.

Toda plemstvo je nevoljno gledalo na ta prizadevanja velikega rodoljuba, ki je šel za celega pol stoletja pred svojim časom, ter mu očitalo, da je njegovo delovanje "demokratsko". Tožili so ga celo pri dvoru in cesar Franc I. je leta 1795. prepovedal tiskarno, češ, da "se ne strinja s škofovim dostojanstvom, da se peča s takim meščanskim obrtom".

Skoraj vse glavne misli poznejšega ilirizma nahajamo že v idejah nadškofa Vrhovca in njegovih pomočnikov, kakor: reforma pravopisa, združjenje jugoslovanskih narečij in vpeljanje slovaščine za književni jezik. Bil je v zvezi takratnih slavistov. Dopisoval si je z Dobrovskim, navezal je prvi kulturne vezi s Slovenci, ki živahno dopisoval s Kopitarjem, škof Brigrad mu je poslal slovenske knjige, Ronazza, nečak Zige Zoisa, velikega slovenskega mecen, je imel nečakovo nečakinja za ženo. Radodarnost je podpiral hrvatske književnike. Dobrovskemu in Kopitarju je obetal podporo, ako gresta na potovanje na slovenski jug in na sv. goro Atos pregledat stare rokopise, bosanske franjevece je navduševal, naj se uče turškega jezika, da bi lažje delovali za združjenje Balkana. Umrli je dne 16. januarja 1827. Seme, katero je sejal vse življenje, je izšlo šele po njegovi smrti.

Od leta 1790. do 1830. so Hrvatje vedno bolj odjenjavali od svojih pravic in popuščali Ogrom. Od leta 1830. so pa pričeli energičneje braniti svojo stvar. Ko so Madžari zahtevali, da morajo na Hrvatskem imeti protestanti iste pravice s katoličani, da bi tako posredno udomačili ogrske kalvine na Hrvatskem, so se prvi postavili Hrvatje na načelno stališče in odvrnili, da imajo, kot "zavezniki kraljevstva" — socia regna — samo oni v hrvatskem saboru pravico odločevati o takih stvareh. Toda starokopitno hrvatsko plemstvo ni imelo zaupanja v samega sebe. "Za enkrat smo se rešili hrvatskega prava, a ne vemo, če se nam bo to še drugič posrečilo", so izjavili v svojem saboru leta 1831. Bilo je potreba nove, sveže krvi in čistih duhov. Kmalu so se res pričeli pojavljati oni "novi močje", vzgojeni pod vplivom hrvatske zgodovine in dubrovniškega slovstva, delovna madžarska Vrhovca in čeških slavistov, Dobrovškega, Šafarika (rodom Slovaka, protestantskega duhovna) in drugih, ter započeli ono književno, kulturno in politično gibanje, ki se imenuje ilirizem. V središču tega gibanja je stal mladi Ljudevit Gaj.

Sodaj spada "ilirizem" v zgodovino in presojači ga moremo zgodovinsko, ako hočemo, da se od njega kaj naučimo in obdržimo njegove sadove. Pri Gajevih slavnostih se je pa mnogo govorilo zoper zgodovino. Gajeva postava je stopila tako v ospredje in iz njega se je napravila taka apoteoza, da je skoraj izgubila zgodovinsko vrednost. Objektivna naša sodba o Ljudevitu Gaju mora biti: Ljudevit Gaj je bil izredno silna agitatorična narava, ki je s svojim navdušenim govorom takorekoč hipnotiziral sodobnike. Bil je ena onih oseb, ki nastopajo v burnih dnevih in potegnejo za seboj množice ter morejo storiti mnogo dobrega, ker vržejo poprej teče ideje med množico in jo zanj navdušijo. Toda "ilirizem" ni ves in tudi n' v večjem delu njegovo delo, ker se je že poprej pripravljaj dolga časa in je imel tudi drugih gorečih pristavov, ki so pod mnogimi oziri celo prečkali Gaja, elasti kar se tiče duševne izobraženosti in čistosti značaja. Dasiravno je bil Gaj častni doktor lipskega vseučilišča, vendar ni imel globokejših učenosti. Na vseučiliščih se ni prijel nobene stvari trdno in ni posegal posebno globoko. Pisal je malo in nobene stvari, ki bi imela trajno vrednost. Njegova sila in vrlina je bila predvsem le njegova agitatorična narava in njegova hipnotizirajoča zgovornost. Imel je pa tudi napake v svojem značaju, vsled katerih je prišlo do mnogih nasprotij med njim in med njegovimi sodelavci, ki so v zmagi meri ovirale zmago ilirizma. Slednjič je pa postal po letu 1848. nezvest svoji preteklosti in je stopil v službo k satralcem hrvatskega

naroda ter je s svojimi zmožnostmi podpiral njihov sistem.

Naše navdušenje za Ljudevita Gaja torej ne more biti brezpogojno, ampak mi ga slavimo samo kot moža, ki je v svoji mladosti navdušeno agitiral za jugoslovansko narodno stvar, dasiravno tudi tukaj ne moremo odobravati celotnega njegovega postopanja in vseh njegovih idej. Odklanjamo ga pa kot začetnika poznejše madžarske stranke in služabnika hrvatskemu narodu sovražne vlade.

Primorska Švica.

Da primorska Švica! Tako so rekli že pred več leti goram in planinskim dolinam, ki se začinjajo na vzhodni strani bolške kotline in se končavajo z deželno mejo na severo-vzhodu. Ako pravimo "Primorska Švica", pač ne trdimo, da je tukaj vse tako, kakor je v Švici, da imamo jednako visoke in veličastne gore in iste zanimivosti: pač pa trdimo, da imamo marsikaj podobnega.

Začnimo potovanje iz Bolca, ki ga najde bravec na vsakem zemljevidu slovenske zemlje! Udarimo jo proti vzhodu v gore! Kot hribolazei gremo peš tudi po ravnem. Na bolškem polju, na Brega pri kolu "Soške podružnice" se je odcepila od državne ceste bližnjica, po kateri pridemo čez divjo Koritenco (nekateri so iz tega imena naredili Koritnice, pa brez potrebe) gori v vas istega imena ob jednom na ozko in nevarno cesto, ki skozi Kal drži v Sočo in v najnovšem času še dalje skoro do sredi poti v Trento.

Hitro za Kalom stopimo v tesno in pusto soško dolino, po kateri si rije strugo in pot Soča, ona "bistra hči planin", o kateri tako lepo poje gorški rojak S. Gregorčič. Čimdalj bolj divji svet se ti kaže na desni in levi roki, ker celo sonce ga ne more veliko obsveti. Mimo melin, pečin, grap in skalovja razne, nenavadne velikosti vedri in kratkocasi te jedino šumljanje Soče, ki se ježno zaganja ob velikanske navajene skale. Grintovčev pogorje na levi je namreč jako divje in razvito; povsod se vidi ob njem stene, ki se gojijo od ceste. Na lesni pa štrlijo navpij v nebo še precej obrastle stene bolške Golobarja. Iz te divje romantične soteske zagledaš potem še lepo ustvarjeni Črni vrh, ob katerem se zvijata dve gorški dolini, na desni Lepena (Lipina od "Lipe", ki je v začetku te doline) s potokom, dotokom Soče istega imena, ki prideka izpod Krna in Lemeza, na levi pa soška-trentska (ali trentarska) dolina ob Soči navzgor, po kateri nas tudi pelje (nova) cesta mimo kake kočice in hleva po grdih klancih. Na vsakih par korakov stoji znamenje ali križ z naslovom in priporocilom kakega ravno tam blizu ponesrečenega potnika. Marsikateri spomenik je postavljen tudi za več rajnikov, ki so tam ali v bližnjih robeh umrli naglo smrti. Od kinavca leta 1896 do mal. travna min. l. t. j. v poldrugi letu jih je bilo v Soči pogrebenih sedem takih odrastlih ponesrečencev. Pa pustimo jih z drugim vred v miru, in če se nam zdi prenatrsko vsakih par trenutkov odkriti se, vsaj spomnimo se jih v srčni molitvi in zamislimo se na širi poslednje reči!

Nekateri slutijo po teh bregovih rudniške žile; pa dosežanja raziskovanja so pokazala, da se dobi k večjemu neka vrsta marmornja, ki bi se dal umetno brusiti in za olepšavo prodajati; seveda bi se pridelovalje nikomur ne izplačalo, ker ni tukaj nikake prometne zveze z drugim svetom. Tik pod Črnim vrhom (1500 m nad morjem) se je zarila Soča v živo skalo prav globoko; tukaj bi si upal pogumen korenjak kar skočiti čez, ker ni širokosti čez dva metra. Ta kraj se imenuje Korita; pač je bilo treba to strugo dolgo, dolgo dolbiti — dalje kakor navadno korito. Znotraj globoko vre "krasna hči panin". Za par streljav ima široko pot in nizke brgove, ki se pa zopet precej vzdignejo. Hitro od mlina naprej pod golim Grintovcem zagledamo — Sočo, to je: cerkev sv. Jožefa z župniščem, pokopališčem in s tremi krmami kar po vrsti. Okoli je nekoliko travnikov in njiv za "čompe" (krompir), katere je treba vedno varovati plazov, hudournikov, živine, in trebiti, za kar se z bočjo pomočjo zmerom nekoliko več dobi nazaj iz zemlje ven, kakor se je zadelo vanjo. Te goličave nimajo časa nič: kako bi mogla preživiti ljudi in živino!

GEN. WOOD, POVELJNIK JUGOVZHOD. DEPARTAMENTA.

Gozdna oblast se sicer trudi, da bi se pogozdil ta kraški svet, pa z dela je že večkrat na trdo skalo: ljudstvo se upira. Na ve se sicer, ali bo kaj pomagalo pogozdovanje, oziroma zabranjena paša, ali toliko se da soditi iz kakovosti sveta, ki je večinoma brez grmičja in trave, da celo brez drni ali prsti, da bi se stroški težko kdaj izplačali.

Čudno, da so leta 1718 ravno tukaj med Grintovcem in Črnim vrhom sezidali cerkev, tukaj, kjer ni nobenega studenca ali vodnjaka — saj ga mora nadomestovati bližnja Soča — in kamor ne seže skozi vso zimo, to je od Vseh svetih do Svednice noben solnčni žarek. Ker spada pod cerkev sv. Jožefa prebivalci po strminah in melinah daleč na okoli, poiskali so si seveda središče, kamor imajo najdaljnji od dve do tri ure daleč ali še dalje takrat, kadar so pri pristajah (pomlad) ali celo po planinah (poleti in jeseni). Že za Jožefa II. je bila cerkev sv. Jožefa v Soči kot "capellana localis" in pozneje kot kuratija, središče ali "matifara" za celo našo "Švico". Cerkev je bila izprva več lesena kakor sedaj.

Leta 1823. so jo povečali ter ji postavili majhen lesen zvonik za dva zvončica vrh strehe. V tem letu jo je posvetil o prikliski sv. birne dne 10. kinavca goriski in gradščanski škof Jožef Walland. — Ščasom je bila premanjna in je tudi razpadala. Ravno v sedemdesetem letu (1893) potem so jo precej zvečali, prekrili, popravili, nov zvonik prizidali, nad katerim se zdi nekaterim streha okorna, ki je pa praktične vrednosti, vanj tri nove, precej težke zvonove obesili in dne 15. vinotoka istega leta dočimali. Vse delo in priprave so stale brez nekega robot 4200 goldinarjev, h katerim je prispel gosp. Matija Jonko iz Bolca s 1000 gld.

Vsled pooblastila je prenovljenje no cerkev blagoslovil pisec teh skromnih vrstic. Dasi nima nič premoženja, vendar je dovolj okabljen, da zadostuje za vpisano 1202 človeka in še za kakega romarja, ki pride parkrat na leto. V resnici pa niso nikdar vsi doma, ker se tukaj ne morejo preživeti. Ni nobeno čudo, da so siromašni in skoro vsi zadolženi. Okoli 850 jih ostaja doma, da trpe in se trudijo za svoj vsakdanji kruh. Tu se plazijo in pobirajo za drobnico, katero ženo o sv. Ivanu na planine. Ženstvo obdeluje polje, krepki možiki hodijo k drvarjem na Štajersko, Avstrijsko, Ogrsko in Rumunsko — ali pa h knapom (rudokopom), dekleta pa od kraja v Trst. Da prinesejo marsikaj "modernejega", daleč domov, je umevno. Zato niso tukajšnje razmere povsem povoljne. Že to, da so pri cerkvi kar tri krmice in da je treba n. pr. iti ali pa poslati celo po sol v Bolec, ki je 13 kilometrov daleč, pove dovolj. Kot gorjanci so vsi več ali manj veseleži in vedrega značaja; a da bi si le ohranili to veselje, če jim nese, pri rujni vinski kapljici, ne pa pri strupeni "žganjici"! Stara noša, posebno praznija ali "praznjena", pojde kmalu s starimi dedi vred počivat. Razvad, posebno tistih javnih plesov, ni mnogo.

KADAR GRE ZA OBSTOJ NARODA, NIMAMO NAŠTEV PRVILNIKA!

Pozor!

"Am. Slovenec" v Jolietu, Ill. piše:

Pamet, fantje, pamet! Pod naslovom "Arrest Joliet Austrians For Clash With Soldiers" poroča Herald News z večerajšnjega dne sledeče:

— Civilisti so prišli navskriž z vojniki sredi (v soboto) ob mostu Jackson streeta. Pet možkih, vsi "Austrians" je bilo aretiranih zaradi protiameriških izrazov in zoperstavljanja članom stotnije. Aretiranci so bili odvedeni v policijski glavni stan, kjer so zaprti pod obtožbami. Do navskrižja je prišlo o polnoči. Pet možkih, imenoma je hotelo čez most od vzhodnega konca. Začeli so se rogati stražniku, prejkone misleč, da je sam na straži. Potem so hoteli iti prek mosta, pa jih je ustavil drugi stražnik, na zapadnem koncu na straži. Vkljub vsem opominom, naj gredo mirno naprej svojo pot, so se upirali z roganjem in opakanji. Eden se je baje celo drznil zaklicati "American bums", naka je izginil v temi. Kmalu je bilo sklicanih na lice mesta več drugih stražnikov, ki so pet razgrajacev prišli in držali, dokler ni prišla in jih odvedla policija.

Taki razgrajaci delajo sramoto celi naši slovenski naselbinam, ki je rodoljubna in ameriška. Ta kim razgrajacev se godi prav, če pridejo pod policijski ključ in morebiti še kam drugam. Pamet, fantje, pamet! Kajti časi so resni. Ali veste, kaj je vojno stanje? Pamet!

SOVRAŽEN POPRAVEK.

Učitelj: "V tvoji nalogi 'o vodi' pišeš samo o škodi, katero namore povzročiti, toda o njenih velikih koristih pa nič ne omeniš."

Učenec: "V mojem prvem spisem sem tudi nekoliko nvalil koristi vode, toda moj oče so vse to črtali."

DVOJNI JUBILEJ.

Gospodinja (nanovo vstopivši služkinji): "Vi ste moja stota služkinja."

Služkinja: "To je čudno — tudi jaz sem danes nastopila v stotilo novo službo!"

Kje je sestra?

Odgovor na včerajšnjo sliko: Obrnite sliko na levo. — Obraz Marte je v aredi slike, pod roko Marije.

Hrbtobol

nastane navadno vsled nereda v obistih in zahteva takojšnje zdravniško pozornost.

ALI STE SLABI?

Ako se čutite slabe, ako grubite na teži, ako nimate dobrega telesa in ako je vaš prebavni sistem iz reda, tedaj rabite Severa's Balsam of Life (Severov Življenski Balsam). On odpravi zaprtje in utrdi ves sistem. Cena 75 centov. V lekarnah.

Severa's Kidney and Liver Remedy

(SEVEROVO ZDRAVILO ZA OBISTI IN JETRA).

Vživajte to zdravilo, da odpravite nerednosti. Priporoča se tudi pri vnetju obisti in mehurja, pri tiščanju ali odtoku motne scaline, pri boleznem puščanju vode, proti oteklim nogam, vodenici in kislem želodcu. Cena 50c in \$1.00.

Hrbtobol je izginil.

Mr. N. Milauskas, 11 Highland Ave., Newton Upper Falls, Mass., nam piše: "Tpeel sem na hrbtobolu in vsled bežanja na strani, in ko sem čital v Vašem almanahu, sem začel rabiti Severovo Zdravilo za obisti in jetra, in kmalu sem popolnoma okrevaj."

SEVEROVA ZDRAVILA

so napredni posred v lekarnah. Zahtevajte samo Severova. Zadržite ponaredbe. Ako ne morete dobiti, kar zahtevate, naročite naravnost od

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA

NAŠI ZASTOPNIKI.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, kateri so pooblašteni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto \$2.50, za pol leta \$1.00 in za četrt leta \$1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel in jih rojalkom priporočamo.

Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Skrabec.

Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesh in A. Kočevar.

Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Karnely.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Aurora, Ill.: Martin Jurkas in Jernej B. Verbič.

Chicago, Ill.: Jos. Hostić, Jos. Bilish in Frank Jurjovec.

Depue, Ill. in okolica: A. Mežnarčič.

Joliet, Ill.: Frank Bambich, Anton Bambich, Frank Laurich, A. Oberstar in John Aletel.

La Salle, Ill.: Matija Komp.

Livingston, Ill.: Mih. Citar.

Nokomis, Ill. in okolica: Math. Galshek.

North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.

So. Chicago, Ill.: Frank Černe.

Springfield, Ill.: Matija Barborčič.

Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.

Cherokee, Kans.: Frank Režinšek.

Kolumbus, Kans.: Joe Knežič.

Franklin, Kans.: Frank Leskovec.

Frontenac, Kans. in okolica: Rok Flim in Frank Kerne.

Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.

Mineral, Kans.: Frank Anžuštin.

Ringo, Kans.: Mike Pendli.

Kitzmillier, Md. in okolica: Frank Vodopivec.

Baltic, Mich.: M. D. Likovich.

Calumet, Mich. in okolica: M. F. Koba, Martin Rade in Pavel Shaltz.

Detroit, Mich.: Jos. Glasich.

Manistique, Mich. in okolica: Jonn Kotzian.

Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich in K. Zgonc.

Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže.

Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perusek.

Ereth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kotze.

Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.

Hibbing, Minn.: Ivan Ponše.

Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.

McKinley, Minn. in okolica: Fr. Boje.

New Duluth, Minn.: John Jerina.

Sartell, Minn. in okolica: F. Triller.

Virginia, Minn.: Frank Hrovatčič.

St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.

East Helena, Mont. in okolica: Frank Petrich.

Klein, Mont.: Gregor Zobec.

Great Falls, Mont.: Math. Ulrich.

Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.

Dawson, N. Mex.: Mike Krivec.

Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.

Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka in Jernej Per.

Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.

Bridgeport, O.: Frank Hočevar.

Collinwood, O.: Math. Slapnik in John Majovrh.

Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debeve, Chas. Karlinger, J. Maribčić, Frank Meh, John Prostor in Jakob Hrenik.

Lorain, O. in okolica: Frank Anzele, Louis Balant in J. Kumše.

Niles, O.: Frank Kozovšek.

Youngstown, O.: Anton Kikelj.

Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.

Allegheny, Pa.: M. Klarich.

Ambridge, Pa.: Frank Jakše.

Besemer, Pa.: Louis Hribar.

Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.

Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.

Canonsburg, Pa.: John Koklich.

Cecil, Pa. in okolica: Mike Kočevar.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj, Vld. Rovaneš in Jos. Turk.

Claridge, Pa.: Anton Jerina in Anton Kozoglov.

Dunlo, Pa. in okolica: Joseph Subor.

Export, Pa.: Louis Subančić in Fr. Trebets.

Forest City, Pa.: Mat. Kamin, Frank Leben in K. Zalar.

Farrell, Pa.: Anton Valentinčič.

Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.

Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.

Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.

Luzerne, Pa. in okolica: Ant. Osočnik.

Maunor, Pa. in okolica: Fr. Demšar.

Moon Run, Pa.: Frank Maček in F. Podmilšek.

Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakše, Klarich Mat., I. Magister, I. Podvasnik in Jos. Pogačar.

Reading, Pa. in okolica: Fr. Spehar.

South Bethlehem, Penna.: Jern. Kopriv

Preko morja.

I.
"Solnce zašlo se skalovje",
vzdihne Jela in si otira znoj s čela. A solnce je še le prišlo izza Velebita in obeležalo gočo glavo visoke nuke. Nobena sapica se ne game. Nebo je jasno kot riblje oko.

Bilo je v malem srpanu, silno vroče in soparno. Anton Radetič in njegova žena Jela sta imela na samem malo hišo na zapadnem ure oddaljeno od obrežja.

Jela pravi, da se od njene hiše vidi pol sveta, a istina je, da vidi celo istočno istersko obrežje. Jela hišo na oni višini, kedar jo obkroži od zapada solnce.

Včeraj je odšel stric Marko v Ameriko in oni deček tam na pesku pri morju, tako lačen, ne more pozabiti strica. Ivan, Jelin sinček, je prignal ovce na obrežje in se tam vsedel na kamen, ter zrl v morje. Tam sredi Velikih vrat, ki dele istersko obrežje od Čresa, plava mala ladjica, in je videti kakor muha na ogromnem zrcalu. Smea otoka Čresa se razprostira nad tihim morjem, a ko se solnce jame vzdigati višje, se oddalje od skatnate istočne isterske obale.

Divno je to morje, kedar vije vanj solnce, krasna njegova zlatina in škrlatna površina, krasno je, ko se njegovi valovi zberejo. Kedar zatuli vihar, tedaj čuješ iz tega velikega, hladnega groba grozen zvon, kakor da se lomijo dreve in se kraskajo kosti, a prah teh kosti razvnetje temno noč razprši nad besno in razburjeno morisko površino. Okoli mornarskih koč tuli in buči tedaj vihar in od obrežja se čuje votlo bobnenje valov. Udove, matere in sestre pa plakajo in molijo k Bogu, naj svoje, ki so zurnaj na morju, obvaruje vsakega zla, in ne spominjajo v molitvi tudi tistih, ki počivajo v molčnem in hladnem grobu.

Ivan, ali ne vidiš, kje imaš ovce? — zakliče sinu Jela, ki je brala solno vejevje.

Aaa! — odgovori Ivan in pogoltno naglo skozi grlo košček kruha.

Zagledal se je bil v ono ladjico, ovce pa so mu med tem začle v sosedovo hosto. Mali zopet sede, je beli kruh, napne črne obrvi in gleda ono ladjico s svojimi velikimi črnimi očmi. Dober se mu je zdel ta beli kruh.

Prejšnji dan so se gostili pri Radetičevih, kakor na kak praznik. Došel je bil Marko Radetič iz Amerike, stric Ivanovega očeta, in mati Jela se je vrtela jako pridno okoli ognjišča. Tudi mesa so imeli, ker stric je jako bogat, kakor tista gospoda v mestu Čresu, ki včasih pride tudi v Ivanovo hišo kupovat volne. Stric Marko je prišel domu čez mnogo let, ostal doma deset dnaj in danes je odjahal na vse zgodaj v Čres, odkoder pojde s parobrodom v Trst in od tod, kdo bi ne vedel kam, kakor v njegovo Ameriko, kjer je menda toliko zlata, kolikor na Čresu kamenja.

Mali Ivan je vstal danes zgodaj, a ni bilo več strica Marka v hiši. Ko je izgnal ovce iz hleva, videl je strica in očeta tam na bregu. Stric je jahal očetovega konja, a oče je hodil za njim. Ko je Ivan sneedel svoj kruh, odpre si svojo pisano srajco na prsih, pobere vse murvice na roko in jih dene v usta, tako, da mu pada slamatni klobuk na tla. Bil je lep deček, nekoliko zagorele polti — zdrav in čil. Bilo mu je komaj devet let, a znal je že plavati in loviti ribe.

Ivan se čudi in veseli, ker pluje ladjica naravnost proti malemu zalivu, kjer je bil on. Tihi ta zaliv je lepo zavetje. Na levi in desni strani sta dva mala rta, izprama od južnih valov, na sredi pa pesek, bel kakor sneg. Nad peskom raste nekoliko smrek in nekaj kadulje, a malo višje zeleni majhen hrastov gozdič.

Ladjica pripluje naglo v zaliv in obstane. Dva veslača, s črnimi bradami in s pipo v ustih, vzdigneta vesla. V ladjici je bil še eden mož, ki je imel na kolenih nekako čulo. Ta mož je zapovedal veslačema, ne več veslati, ko je nedaleč od morja zapazil Ivanovo mater, ki je gledala začudeno na ladjico.

Ola, žena, pojdite sem k morju! — zakliče oni mož, ki je sedel v ladjici.

Hrvatske besede je izgovorjal z laškim naglasom.

Jela pride k obali in za njo mali Ivan, da bi videl ladjico, ki je bila pri bregu. Oni mož s čulo izstopi oprezno iz ladjice na suho s

pomočjo mornara. Čulo položi na pesek.

Jela se čudi. Oni mož visok, po staran, gladko obrat, vzame iz čule svilen modro ruto. Jela se trikrat prekrži, mali Ivan pa napne svoje velike črne oči. Tu pred njima leži malo dete z rdečimi lici in vršči in kriči, menda od gladi. Rudeči lica, polna in kakor z najfinejšim mahom nadihnena, se zde bolna in so nagubana od jokanja, a ustnice drhtijo od vriška, in mali jezik se naglo trese. Čelo je namrdano, od boli se di postarano, oči pa so polne solz. Dete je zavito v belo blazino, a kako vršči, kako se trese, kako drhti mali jezik v odprtih ustih!

Jela se ne more prečuditi.

Kje je vaša hiša? — vpraša Jelo oni obrati mož, ki je prinesel dete iz ladjice.

Gori na bregu, — odgovori Jela.

Ali je ta mali vaš?

Da, moj!

Ali imate še več otrok?

Hvala Bogu, dvojce jih doma spi, Tonček in Jelica.

Digo, Zane, opravite svoj posel. Kaj vrata brbljate! Brzo, brzo, da se vrnemo še pred veliko vročino! — vpije ježno jeden mornarjev iz ladjice.

Potrpita! Jaz vem, kaj mi je storiti. Jaz sem za vse odgovoren gospodarju in njej! — reče Zane, zategnivi zadnje besedo in mahnivi z roko, kakor da prezira ono osebo, o kateri je govoril. Na to se obne Zane z lakajskim kretanjem k Jeli in jo vpraša:

Ali je že dolgo, kar se je rodilo vaše zadnje dete?

O veliki gospojnici, mislim, da bo dve leti.

Bi li mogla še dojiti?

Jela je v zadregi.

Jaz vam hočem pustiti to dete. Pazite nanj, kakor da bi bilo vaše. Deklica je in rodila se je sinoči. O, sramota, sramota! — Če je vi ne morete dojiti, jo bo mogla morda kakta žena v vašem sosedstvu. Vzemite dete. A kako se zovete?

Jela — — — ali kaj bom jaz s tem — — —?

Tiho, tiho! A kako se zove vaš mož?

Anton! — — — ali jaz imam drugih skrbij dovolj — — —

Kako se?

Radetič — — — revno dete — — —

In številka vaše hiše?

Devet — — — kako vršči, a kaj poročite moj mož — — —?

Tiho, tiho! Vzemite dete! — Tukaj imate za sedaj dvajset tolarjev, pozneje dobite še več. Dobro bodete plačani.

Meni ni do denarja. Revno dete, A odkod ste vi?

Zane mahne z roko proti isterskemu obrežju in stopa počasi v ladjico.

Kaj bodem jaz — z detetom? — protivi se Jela.

Dobro, dobro, samo da ga ne sete domu, — mahne joj Zane iz ladjice, ki se naglo pomakne od brega in vesla proti isterskemu obrežju.

Jela poklekne k detetu, sklene roki in začne kimati in govoriči sama seboj, naj bi Bog oprostil materi in očetu, ki sta mu dala življenje in ga potem tako odpahnila od sebe, da na svetu ne more biti ničesar dobrega, dokler so ljudje tako hudobni, da se mora Bog razsrditi nad njimi, in — kakta je ta mati, da je ni sram pred Bogom in pred ljudmi, in kaj hošona s tuji detetom, katerega pa ne more pustiti na pesku ali vreci v morje.

Mali Ivan gleda osuplo ono malo, rudeče lice, polno grub od jokanja.

Jela se spomni, da mora biti dete lačno, in ga hiti odvijati, ali prej se stopi k morju, da si omije roki in se še le potem dotakne one svile.

Počasi ga odvije, sede na pesek in ga nadoji. Med tem, ko ga je dojila, pregleda one tolarje, zavije jih v robce in hrani v nedra in se nasmeje z nekako čudno zadovoljnostjo.

Ali ko pogleda tja preko morja na istersko obrežje, se začne zopet sama s seboj razgovarjati, kako so tam ljudje slabši od nemeživali, da jih ni nič sram, ker nimajo božjega strahu, kaj naj počne ona s tuji detetom.

Jela se spomni na ovce in reče Ivanu, naj gre na nje pogledat. Sama ostane pri morju in se zamisli:

Kaj mi poroče Anton, kedar se vrne s Čresa, kaj poreko ljudje, in Bog ve, ali je dete že — krščeno...

Jela, v taka misli vstopljena, vpre svoje velike svetle oči na

GEN. BELL, POVELJNIK VZHODNEGA DEPARTAMENTA.

istersko obrežje, ki je bilo poznano od solnea. Zrak je bil bister, morje tiho, sijajno, kakor krasna škrlatna preproga. Na istočni isterski obali, tam preko morja, vidijo se mesteca in sela kraj morja, na hribih in visokih pečinah, tu pa tam velike gospodske palače, tam opet zeleni hrastov gozd, na drugem kraju tih gaj oljk, gore daleč od morja oddaljene, golčave, kraj mora visoko skalovje in sive pečine, vse to skupaj v solnčnih žarkih.

Tam v daljini blišče se križi na cerkvah, v veliki tišini čuje se glas zvonov, ki zveni tiho nad morjem, kakor mili glas iz nadzemskih krajev.

Jela doji dete in misli na svoja otroka, ki ju je pustila doma, ko je šla nabirat vejevje v šumo.

Jela je žena lepega obraza in života in čiste, malo zagorele polti. Imela je okoli trideset let. Lepo se ji podajajo dolgi, gladki, črni lasje, a še bolj velike, svetle oči.

Čisto se je zatopila v misel, da doji svoje dete in da ona živi sama zanj, ona mu je mati. Na njenem obrazu sije blaženstvo.

Materin, divni, nebeški nasmehek je objel njene ustnice. Vsa je nežno razburjena, vtropila se je v tiho vneto najlažje, najbolj vzvišene ljubezni, onega razkošnega in nebeškega čuta, ki je znaš samo materi, zatopljeni v bajne sanje o sreči svojega otroka, ki jej blišče njegovo ogreva prsi in dete slastno piše njeno življenje v svoje.

Mali Ivan se je naslonil na steno vrh obale in gledal dolgo začuden svojo mater doli na pesku. Jutrišnj zrak je bil napolnjen z vonjavo kadulje, rosna trava in skalnate stene svetile so se na solnce, kakor bi bile pokrite z morsko soljo, ki se topi. Ono prozorno in tiho morje se je počasi vzdigovalo in padalo, kakor Jela ne prsi.

Dolgo je gledala v oči dekletca v one brezupne oči, ki odprte ničesar ne vidijo, ali v katerih samo motere čitajo prvi svet duševnega življenja.

Ko se je dete nadojilo, jame ga Jela bolj ogledovati, držeča ga na krilu. Sedaj je bilo malo lice blago in pokojno, kakor ono tiho morje pred njo.

II.

Počasi koraka čez strmi klance in se približa vsa potna hiši. Na plečih je nosila breme vejevja, a v naročju dete, ki je sladko spavalo. Ko pride na trato pred hišo, sedel je na pragu mati Tonček in se igral z mačko. Na sebi je imel samo srajčico, ki mu je segala do kolen. Vstal je sam in šel pred hišo, da tu prikaša svojo mamico. Ko jo zapazi, se ves zganje od radosti, črne oči mu veselo zablišče, vrže od sebe mačka in teče k materi.

Mama, daj mi kave! — zakliče mali z zvonkim glasom.

Čakaj, Tone, čakaj! Ali Jelica še spi?

Spi, je — — — naglo neha, ko čuje jok iz materinega naročja.

Dete se je prebudilo. Bil mu je neman on si ni glas, zato reče materi:

Jelica je v izbi, to pi Jelica. Mama, daj mi kave!

Materni odgovor je bil: — — —

Materni odgovor je bil: — — —

Materni odgovor je bil: — — —

Materni odgovor je bil: — — —

Materni odgovor je bil: — — —

Materni odgovor je bil: — — —

Stric Marko te pozdravlja. Kako je z otroci?

Celo noč nisem zatisnila očesa. Jelici ni dobro. Vroča je in boli jo grlo.

Anton razseda konja, pusti ga na trati, sam pa gre v sobo. Hitro opazi ono tuje dete in nemalo osupne.

Žena mu vse pove.

Ladjica je tedaj prišla od one strani, — vpraša jo in mahne z roko proti zapadu.

Da, od one strani!

Anton vzame iz zibelke v naročje svojo Jelico, ki spusti glavo na njegovo ramo. Oče jo poljubi in jo vpraša:

Dušica, kje te boš?

Tu, tu, — odgovori mala s hripavim glasom in pokaže na vrat.

Jeli stopijo solze v oči. Anton meni, da ne bo hudega. Držeč malo bolnico v naročju, začne praviti, kako je videl po svetu v velikih mestih, dokler je bil mornar in ko mu je še živel oče, tudi tako zavite gosposke otroke, in tedaj je mislil, da ne sme njegova izvoljenka vedeti za svilo.

Ono dete je gosposko, tam na isterski obali je dosti gospode. — Pregrešila se je bila kaka deklica, in da se zakrije sramota, so storili to z detetom.

Sram naj bi jih bilo! — reče Jela, vzemsi dete s postelje. Zibala ga je na rokah, da se umiri.

Mala bolnica je težko dihala, naslonjena na očetovo ramo. — Mož in žena sta se razgovarjala o stricu Marku. Tonček se je naslonil na očetovo koleno in se zagledal v neko sliko na zidu.

V sobi je bila silna vročina. — A kje je Ivan? — vpraša oče, otiraje si znoj, ki mu je tekkel po čelu.

Pri morju; lovi ribe.

Te pa lahko spečem na truhuh! — Odkod sedaj ribe? Tudi ribam je vroče, pa so šle od kraja v globlino.

Na te čaka, pa je odšel, misleč, da prideš, ko se malo shladi.

Anton je bil nekoliko vznemirjen. Hoče nekaj povedati, a ne ve, kako bi začel. Bilo mu je pet in trideset let, a videti je bil starši. Srednje rasti, žilav, trden kakor dren, kakor da bi bil iz skale. Črna, nekoliko rudečkasta brada mu je rasla po licu, od solnea rujavem. Obleden je bil po mornarsko.

Z desnice pogladi nekoliko goste brke in se nekoliko posili:

Jela, čuj me, stric Marko hoče, da damo v žolo — — —

Ivana? Čula sem vaju, ko sta se o tem razgovarjala. Ali — kam v žolo? Dragi Anton, jaz ne dam svojega deteta. Kaj bomo brez njega? Saj itak ga vzame cesar — — —

Ali, Jela, čuj me — — —

Ah, čujem te, čujem!

Stric hoče, da ga damo v žolo v Vrtnak. Dve uri hoda ima do žole. V Vrtnaku imamo dovolj rodbine. Ivan more biti pri kom od tvojih in jedenkrat na teden more priti domu.

Ne, ne dragi Anton!

Jela zaihti. Mož ji pravi, da je hotel daleč govoriti z župnikom, ko je šel skozi Vrtnak, ali tjdje so mu rekli, da je šel župnik na oko, odkoder se povrne še le drugi dan.

V Vrtnku je počeval otroke župnik sam, ker ni bilo učitelja. Za Ivana hoče plačevati stric Marko.

Razgovarjaje se o stricu, o Ivanu, ki postane duhovnik in o onem tuji detetu, ki morda še krščeno ni in mu ne vedo za ime, končata s sklepom, da pojde drugi dan Anton v Vrtnak, da vpraša župnika, kaj naj stori z onim detetom.

Drugi dan jo udari Anton na vse zgodaj v Vrtnak. Jela je ostala čuječa pri zibelki, solze so jej tekale po licu in oči je imela uprte v malo bolnico, ki je težko dihala. Vrat ji je bil rudeč in otekel.

Ivan je bil šel v soto Tihi in je prosil neko stariko, ki je poznala moč raznih trav, da bi prišla k mali Jelici. Starika je prišla in rekla, da se je dete prehladilo, ako mu morda ni škodil hud pogled. In ko je tako govorila, je bojazljivo gledala s svojimi sivimi solznimi očmi tja na posteljo, kjer je ležalo ono tuje dete. Bog vse more, a čulo se je že marekaj na svetu.

Starika omota Jelici dolgo noč, polno vročega pepela na vrat. Ko se vrne otreje, bo — morda bolje.

(Dalje prihodnjaj).

BRATNO SLOVENSKI NAROD LAKOTI

O svitu sem krenil iz Čresa.

Pojasnilo

GLEDE FARM V ST. HELENA, N. C. IN OKOLICI.

Na razna vprašanja glede farm, ki jih mi prodajamo, odgovarjamo sledeče:

Zemljišče leži ob železnici Atlantic Coast Line RR. v bližini velikega mesta Wilmington, N. C. V St. Helena je postaja in tu imamo veliko število farm že izčiščenih in tudi razoranah. Zemlja je izbrana najboljša in razdeljena v farme po deset in tudi po več akrov. Tu rodi vse in sicer osem mesecev v letu.

Podnebje je jako zdravo in prijetno, ker ni nikdar prehudega mraza ali vročine. Dobra pitna voda. Opojnih pijač se tu ne prodaja, pač pa si lahko vsak sam pridela zdravo naravno vinsko kapljico.

Glede cen pa navedemo opis par naših farm in iz tega boste lahko posneli podrobnosti.

FARMA šte. 6. — Ta farma ima 10 akrov zelo fine zemlje, vsa izčiščena in skoro vsa že obdelana. Na farmi je na novo barvana dvonastropna hiša z 5 sobami ter studenec z dobro pitno vodo. Ta farma leži okrog 2000 čevljev od postaje St. Helena in skoro ravno tako daleč od katoliške cerkve in šole. Ima dober hlev, ki je grajen deloma na farmi številka 9, katero lahko rabita oba lastnika teh dveh farm. — Razdeljeno je poslopje tako, da se ga lahko rabi za živino, hrambo kreme, pridelkov in orodja. Cena je \$1,200, plača se \$300.00, in potem pa po \$180.00 na leto skozi pet let.

FARMA šte. 9 obsega tudi 10 akrov izvrstne zemlje, ki je sposobna za vsakovrstne pridelke, 9 akrov je že obdelanih in ostalo je tudi že pripravljeno za orati. Ta farma ima jako pripravo hišo s tremi sobami in je pobarvana. Hlev in drugo poslopje je v zvezi kakor napisano v šte. 6. Zelo dobra farma za nizko ceno \$1,000; plača se takoj \$300.00, in ostalo po \$150.00 v pet letnih obrokih.

FARMA šte. 10 obsega zopet 10 akrov prve vrste zemlje, ima dvonastropno hišo z 4 sobami in lopo in je lepo barvana, potem je še prikljen hlev in šupa, kokošnjak in dober studenec. Na farmi je pol akra lepega vinograda. Vsa zemlja je izčiščena od drevja in pripravljena za sejati. Vse je ograjeno z žico leži tik glavne ceste, ki vodi do postaje, cerkve in šole ter le par minut oddaljena. Ta je ena najboljših farm v tej naselbini, ki še ni prodana. Cena je nizka \$1,100 in zahteva se \$275.00 takoj, ostalo pa po \$165.00 v petih letnih obrokih.

Enakih farm imamo na izbero in tudi takih je mnogo brez hiš ali drugih poslopij.

Drugi terek to je dne 17. aprila je določen čas, da pridejo Slovenci in Hrvatje iz raznih krajev in se sami prepričajo, kakšne so naše farme. Iz New Yorka bo šel rojak Victor J. Kubelka, bivši zastopnik glavnega urada Austro-American Line in iz Washingtona, D. C. se boste skupno odpeljali na farme.

Za natančnejša navodila pišite na:

NOETH AMERICAN FARMS ASSN. INC.

17 Battery Pl. New York, N. Y.

SPREJMEM MLADENICA, ki ima veselje naučiti se plesati avtomobile. Plača \$150 na dan. Prednost ima oni, ki se že nekoliko razume v tem poslu. Vprašajte pri:

John Otrin,

117 Sterling Pl., Brooklyn, N. Y.

Kje je JOSIP VOLKAR, podomastar Petrove? Doma je iz Velike Lašnje pri Domžalah, Gorenjsko. Pred 4. leti je bil v Pennsylvaniji, kje se sedaj nahaja, mi ni znano. Zato prosimo enj rojake, ako ve kdo za njegov naslov, naj ga mi naznani, ali pa naj se sam zglaš, ker mu imamo nekaj prav važnega sporočiti. — Jacob Groščelj, 885 E. 137. St., Cleveland, Ohio.

(7-10-4)

SLOVENKA

dobi dobro službo za kuhinjsko in hišna dela. Plača dobra. Vprašajte pri:

F. P.,

1315 E. 53. St., Cleveland, Ohio.

(7-10-4)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

BOLEČINE V HRBTU, BOLEČINE NA STRANEH, REVMATIZEM, OHROMELOST KOSTI, ZBADANJE V KRIŽU, ZBADANJE V HRBTU,

eno vspešno zdravilo, ki se imenuje

REMO

ŽLIČNO ZDRAVILO PROTIPROTINSKO

Ena steklenica stane en dolar, tri steklenice \$2.80, šest steklenic, vspešno in popolno zdravljenje celo pri zanemarljivih slučajih, celo zdravljenje stane \$5.00 a poštino vred.

"Vi lahko pišete meni o ozirom na katerokoli bolezen in prejeti boste najboljšo pojasnilo in ostalo bo popolno na tajno."

NAROČILO.

Tem potom naročam...

steklenic REMO PROTIPROTINSKO ŽLIČNO

ZDRAVILO in priloge

\$... in... centov,

Ime...

Naslov...

NAZNANILO.

Vsem oddaljenim članom postaje št. 71 društva sv. Barbare, kakor tudi članom društva Pomočnik št. 2 S. D. P. Z. v Johnstown, Pa., naznanjam, da se znanprej v društvenem ozirom obrnejo na sledeča tajnika: Pri postaji št. 71 sv. Barbare je izvoljen tajnikom John Zupan, R. F. D. 7, Box 9, pri društvu Pomočnik št. 2 je izvoljen tajnikom John Gračner, 546 Russell Ave. Oba v Johnstown, Pa.

Naznanjam tudi članom društva Pomočnik št. 2 S. D. P. Z. v Johnstown, Pa., da se je sklenilo na zadnji seji, da se člani prihodnje seje polnoštevilno vdeležijo. Kdor bi izostal, bo plačal 25c v društveno blagajno; izveti so le bolniki.

S sobratiskim pozdravom (6-7-4) John Leskovec.

Iščem svoja dva brata ANTONA in IVANA DODIČ, ki se nahajata v Združenih državah, pa ne vem, kje. Jaz se nahajam nad dve leti v ruskem vjetništvu. Od doma ne dobim nobenih vesti, zato prosim, da bi se mi vsaj enkrat zglasila. Ako sama ne bereta ta oglas, prosim enjeme rojake, kateri znajo za njo, da bi jo opozorili. Moj naslov je: Vojenoplijennyj avstrijskoj armii D. Dodič, Stanacija Zelanolov, Travnjki zavod, Jekaterinoslavskaja gubernija, Russia. (7-10-4)

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.
sedež v ELY, MINN.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.

ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.

JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.

JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

GOSPODARSKI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.

JOHN MOVERN, 483 Measba Ave., Duluth, Minn.

MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRAŽEVALNI ODBOR:

EUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.

FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOCHVAB, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tiskajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pobližave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo odzivali.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA"

Juan Miseria.

(JANEZ NEVOLJA.)

— P O V E S T. —

Španski spisal P. Luis Coloma.

(Nadaljevanje.)

Janez je čutil, kako mu reže bolečina v sreci, sklonil je glavo na knjigo in je zahtel:

"Gospod, Gospod! Ko te pa nisem poznal!"

Ko je pa obrnil nesrečni ves potok okoli sebe proseč pogled, je zadol na te-le besede v knjizici: "Tvoj Bog in tvoj Oče razpetih rok, da bi te objel, in ti ne teče k Njemu!"

In Janez je vstal s stola ter se zgrudil na tla pred razpelim; ustnice pa so iskale molitve, pa je niso našle; toda njegovo ihtenje in stoki, od bolečine, kesanja in ljubezni, so izražali viharne občutke pobožne duše, ki kliče in išče svojega Boga in ga najde pri bitema na križ.

Pater France ni nikdar govoril s Janezom o zločinu, ki je mislil, da ga je fant res storil. Bal se je vzbuditi v tem odkritem, občutljivem srecu oni sramotni spomin. Zato je pa upal, da bo slišal to iz ust njegovega paterja, ki je spovedil in ustavil njegovo nesrečno življenje in zdravilo pokoro. A zelo ga je presenetilo, ko se je Janez spovedal samo svojih domov nad božjo pravico in se par čisto navadnih slabosti, potem pa molčal.

"Ali se ničesar več ne spominjaš, sinko moj?" ga je vprašal pater osupel.

"Ničesar več, pater."

"Malo pomisli, sinko. Glej, kršćanska družba ni tako kakor družava; tukaj pride po priznanju zločina kaznen, tam pa po priznanju greha odpuščanje."

"Ko se pa ničesar več ne spominim."

Pater je trenutek omahoval in potem je rekel: "Kaj pa tvoj zločin, sinko?"

"Pa kaj ste vi verjeli?" je vzkliknil Janez in zardel od sramu ter sklenil roke žalosten in presenečen.

"Verjel som, sinko moj, verjel, pa zdaj že nič več ne verjamem, sinko", je odgovoril menih, ki ga je ganila lepota te čiste duše. Ni pomisljal več, ampak integril je roke nad spodnjim delom in mu podliti odvezo.

Janez je potem razložil spovedniku, v kakšnih okoliščinah je Martin Lenuh umrl in kako je spravilo njegovo v nesrečo hudobno obrekovanje Lopezinka in Salamanka.

Ko je duhovnik zaslišal to ime, se je osupel zganil; še malo časa se je pogovarjal s Janezom, po-

grobni! S tistim ječmenom bodo pa puške nabasali, kadar te ustrelijo!"

Salamanka je začela jokati, pater je pa stopil z rokama na hrbtu gori in doli po ječi. Naenkrat obstane in jo nagovori z ostrim glasom:

"Kdo je tvoj sodnik?"

"Gospod Matej Vaskes", je odgovorila starka in ihtela.

"No, to je že malo manj hudo."

"Manj hudo?" je ponovila za njim; novo upanje ji je zasijalo v očeh in stopila je bližje.

"Tvoj sodnik je nad vse pravičen; ampak nazadnje, moj prijatelj je, in morda, morda, če bi jaz z njim govoril..."

"Oh, pater France, naredite za božjo voljo to dobroto meni ubogi starki, ki nimam nikjer na svetni nobene opore! In če moj stričnik..."

"Tvoj stričnik? Kako si le upaš tega lopova lopovskega v nudi vzeti? Kaj ne vidiš, kako je tebe na cedilu pustil, sam jo je pa odkuril!"

"Prav imate, pater France, prav imate; on me je spravil v to nesrečo!"

"In te bo spravil še na večala! Verjemi, Salamanka, obesili te bodo, gotovo te bodo!"

"Jezus, Marija!" Tak nikar mi s tem ne žugajte, pater! Saj se vesela odpravil, odkar je..."

"Te bodo pa ustrelili, no... Ta bodo pa zadavili, spaka! Saj je vendar vseeno, ali te na oni svet spravijo tako ali tako..."

Salamanka se je vsa potrla raz jokala. Trdno prepričanje, s katerim je pater govoril, in pa vera, ki jo je imela v njegove besede, to ji je vzelo pogum.

Kapucin je bil močno zadovoljen, ko je videl, da je njegov narčni rodil zaželjeni uspeh; zato je pristavil bolj prijazno:

"Jaz bom s sodnikom govoril in morda se bo dalo kaj narediti. Ampak, glej, Salamanka, od tebe je odvisno: roka roko umiva, oba pa obraz..."

In če misliš resno, trdovratno tajiti in se zanaprej Lopezinka izgovarjati, naj bo v tej stvari ali pa v kakšni drugi, ki ima opraviti s pravico..."

in duhovnik je izrekel te besede z grmečim glasom, zažugal s kazalcem in premeril starko z očmi od nog do glave, — "potem... potem te že vidim, kako se premetaš na vrvi..."

Verjemi, Salamanka, da to bodo obesili, prav gotovo te bodo!"

"Dokler je Bog, je usmiljen!"

Bratovščina jo res prihajala bližje; bila je odina ki si je tisti veliki teden upala obhajati procesijo; boječnost in strah, da ne bi nastali kakšni izgredi in da se ne bi zgodilo kaj nesposljlivega, so zadržale druge bratovščine. To je tista boječa previdnost, ki osrečuje sovražnikovo predrznost.

Žalostna resnica je in vsakdanje življenje potrjuje ob vsaki uri, da ne bi bilo toliko nespametnih, ki napadajo, ko bi ne bilo toliko pametnih, ki se unikajo. Bratovščina Kristusova pa je hotela ravno zaradi tega s svojimi podobami na ulice in jih nosti po starem običaju mimo ječe, kjer je prebival nerodko ta ali oni njihov lastni tovarš; njeni člani so bili nanreč večinoma iz revnejših predmestij, posebno se iz onega, odkoder je bila Salamanka. Niso se odločili toliko iz pobožnosti, kakor ravno zato, da pokažejo svojo neodvisnost.

Že je bila temna noč, ko se je razlegnil iz daljave žalosten glas trobente, ki je naznanil, da se bratovščinari bližajo; čez malo časa je prišla na trg dolga vrsta mož po dva in dva, oblečenih za Nazarene; v rokah so nosili gorče baklje, ki so se premikale v temi kakor dva niza nemirnih zvezd. Potem se je prikazala na trg veličastna podoba Kristusova; bila je na podstavku, ki je žarel od stoterih luči. Podoba je bila naravne velikosti ter pribita na križ iz srebra. Dvanajst mož jo je nese, okoli nje pa so šli otroci oblečeni za anjele in nosili znamenja Kristusovega trpljenja; za njimi so črno oblečeni moški bohnali na bobne... Tisoči na širokem trgu so stali v slovesnem molku...

Zdaj se pa oglasi tam iz ječe čist in trepetajoč glas ter zapoje eno izmed tistih pesmi, ki jim pravijo Španci tako po pravici puščice. Puščice! Resnične puščice, ki ranijo srece in vzbude v njem lepa čustva, posebno tisto veliko, vzvišeno in sveto čustvo, ki povzdigne k Bogu, ki je na križu umrl! Kdo je bil tisti veleum, kdo tisti neznan umetnik, ki je znal v par notah združiti ono, kar spominja na zadnji grenki vzdihljaj Kristusa in nebeško vdanost Marijino, na pekoče solze Magdalene in na otožno žalost Janezovo, in ki je znal vse to končati polagoma v en sam oh!, ki je tako žalosten in brezmočen, tako neutolažljiv in potrt, kakor bi morala biti žalost človeštva, ki je Boga umorila? Glas, morda razbojnikov, morda ubijalcev, je pel s tistim izrazom mračno otožnosti, ki ga znajo viliti tem puščicam samo v nekaterih krajih Španjake. Bila je pesem:

XVI.

Bil je že veliki petek, a pater France le ni prišel k Salamanki; žive duše ni bilo k nji razum ječarja. Ta samota je njen strah še večala, in ko so jo minuli že vsi upi, ki jih je imela na Lopezinka, jo je začelo zapuščati tudi upanje na patra Francea. Ta se je pa bavil s Salamanko veliko bolj, kakor bi si bila ona sama želela: večkrat se je posvetoval s sodnikom, s katerim sta si bila res velika prijatelja, in je nalašč pustil Salamanko samo in v negotovosti, da bi njeno srece bolj pripravil za udarec, ki ga je namerjal.

Veliki petek ima v večjem delu Španije še vedno tisti resni ter slovesni značaj, ki nekako pokriva čeli svet z veličastno senco Kalvarije. Zvonovi molče, drdranje vozov je utihnulo, ljudje so črno oblečeni ter nekaj mračnega in slovesnega diha v celem ozračju. Vse to pa vdahne tudi brezbržnim in nevernim nekaj, kar razvedra splošno žalost nad Kristusovo smrtjo; nekaj, kar se da primerjati onemu pristranemu veselju, ko se na božični večer raduje človeštvo nad rojstvom istega Kristusa. Vidi se, kakor da je Bog hotel počast oboj velikih človeških čustev, žalosti in veselja, vtisniti praznikoma smrti in rojstva svojega edinorojenega Sina.

Salamanka se je naslonila ob železje na oknu in je žalostna gledala na trg. Pred velikimi vrati je stala na vsaki strani širokega stopnišča miza, z rdečim prtom pregrajena; na mizi je bil velik krožnik, kamor so polagali mimogredoči obilne miloščine za jetnike. Nekateri ismed teh so se izraz železnega okrija na glas zahvaljevali ali pa prosili usmiljenosti one, ki so šli kar mimo; malo je bilo takih, zakaj sveti dan sam je pomagal mehčati trdo skorjo skoposti, ki ne pusti usmiljenja do srec.

Ko se je zmračilo, je napolnjevala širni trg velika množica, ki je bila vsak hip gostejša. Mimo je šakala, kakor da mora nekaj priti; te ali one ulice. Naenkrat zagleda Salamanka moža v dolgem črnem plašču, z vrvjo prepasane; na glavi je imel veliko špičasto kapuce; v rokah je držal muto, ki jo je od časa do časa povzdignil in z močnim glasom zaklical: V imenu Gospodove smrti! Ob tem kliču je padala v muto bogata miloščina, nabiralce pa je šel svojo pot naprej in je ponavljal svoj klic.

Ko ga je Salamanka zagledala, je zavpila od veselja; iztegnila je roke skozi okrija ter se zgrudila na kolena in razjokala. Ta mož je bil iz bratovščine Kristusove, ki ga je tako častil njen kraj, ki ga je tako častila ona sama že od mladih nog, onega Kristusa, čegar spomin je ostal vedno živ v njenem srecu, kakor kreme lepe evetlice na smetišču.

Za tem veseljem se je polastil njene duše neizmeren strah; oglašila se je vest: Nehote je obrnila oči nazaj v ječo, ki je bila že čisto v temi. In zdelo se ji je, da vidi ono drugo temo, v kateri bo večni jok in skripanje z zobni; potem se je ozrla na trg in zdelo se ji je, da prihaja tam iz ulice Kristus, priča njenih otroških let, njene mladosti, celega življenja, na njegovem bledem obličju se svetli jeza, on pa zahteva od nje račun za vse hudobije... Nesrečnica se je stislila k okriju, zobje so ji šklepetali kakor od mrzlice in začela je moliti, kar je znala ter stokrat in stokrat je ponavljala one lepe ljudske besede:

"Dokler je Bog, je usmiljen!"

Bratovščina jo res prihajala bližje; bila je odina ki si je tisti veliki teden upala obhajati procesijo; boječnost in strah, da ne bi nastali kakšni izgredi in da se ne bi zgodilo kaj nesposljlivega, so zadržale druge bratovščine. To je tista boječa previdnost, ki osrečuje sovražnikovo predrznost.

Žalostna resnica je in vsakdanje življenje potrjuje ob vsaki uri, da ne bi bilo toliko nespametnih, ki napadajo, ko bi ne bilo toliko pametnih, ki se unikajo. Bratovščina Kristusova pa je hotela ravno zaradi tega s svojimi podobami na ulice in jih nosti po starem običaju mimo ječe, kjer je prebival nerodko ta ali oni njihov lastni tovarš; njeni člani so bili nanreč večinoma iz revnejših predmestij, posebno se iz onega, odkoder je bila Salamanka. Niso se odločili toliko iz pobožnosti, kakor ravno zato, da pokažejo svojo neodvisnost.

Že je bila temna noč, ko se je razlegnil iz daljave žalosten glas trobente, ki je naznanil, da se bratovščinari bližajo; čez malo časa je prišla na trg dolga vrsta mož po dva in dva, oblečenih za Nazarene; v rokah so nosili gorče baklje, ki so se premikale v temi kakor dva niza nemirnih zvezd. Potem se je prikazala na trg veličastna podoba Kristusova; bila je na podstavku, ki je žarel od stoterih luči. Podoba je bila naravne velikosti ter pribita na križ iz srebra. Dvanajst mož jo je nese, okoli nje pa so šli otroci oblečeni za anjele in nosili znamenja Kristusovega trpljenja; za njimi so črno oblečeni moški bohnali na bobne... Tisoči na širokem trgu so stali v slovesnem molku...

Zdaj se pa oglasi tam iz ječe čist in trepetajoč glas ter zapoje eno izmed tistih pesmi, ki jim pravijo Španci tako po pravici puščice. Puščice! Resnične puščice, ki ranijo srece in vzbude v njem lepa čustva, posebno tisto veliko, vzvišeno in sveto čustvo, ki povzdigne k Bogu, ki je na križu umrl! Kdo je bil tisti veleum, kdo tisti neznan umetnik, ki je znal v par notah združiti ono, kar spominja na zadnji grenki vzdihljaj Kristusa in nebeško vdanost Marijino, na pekoče solze Magdalene in na otožno žalost Janezovo, in ki je znal vse to končati polagoma v en sam oh!, ki je tako žalosten in brezmočen, tako neutolažljiv in potrt, kakor bi morala biti žalost človeštva, ki je Boga umorila? Glas, morda razbojnikov, morda ubijalcev, je pel s tistim izrazom mračno otožnosti, ki ga znajo viliti tem puščicam samo v nekaterih krajih Španjake. Bila je pesem:

To tvoje bičano telo
Krv je polno, polno ran;
Kot nagel bel, ki z biseri
Krvavimi je posejan.

To je bilo kakor znamenje, in sto različnih puščic se je razlegnilo v tem hipu od vseh strani trga, a vse so se čudovito vjemale in zadonele so v tiho noč enako žalostne in enako blagoladne.

Medtem se je procesija pomikala naprej in že se je prikazala na trg podoba sv. Janeza, ljubljeneega učena Kristusovega; vse je utihnulo in spet je začel isti glas kakor poprej:

Tam prihaja sveti Janez
V rdeče-zeleni obleki.
Joče se za Kristusom,
Joče nad tvojnimi greni.

Zadnja je prišla nosilnica Matere božje; bližala se je kakor v nebeski svetlobi; v sredi med bližnjimi luči in zlata je kraljevala podoba Žalostne Matere, okrašena tako sijajno in bogato, kakor se okrasijo le svete reči. Biseri in drago kamenje, kar ga je imela na prsih, je bilo vredno pol milijona; dolgi plašč je bil ves počit s čistim zlatom in je visel še čez nosilnico; neshi so ga štirje otroci, oblečeni za anjele, obenem so pa zvonili z velikimi srebrnimi zvončki. Ko so jetniki podoba zagledali, so zapeli:

Tam prihaja pa Marija,
Marija, Mati Zalostna;
Ne zapusti me, o Mati,
Moje sree gospa!

Svetle zvezdice nebeške
Se po ličih svetijo,
Sina prosijo solzice,
Sree nam tolažijo.

Procesija je obstala sredi trga; podoba so obrnili proti ječi, Kristusa v sredi, Mater božjo na desno in sv. Janeza na levo. Vsi jetniki so se zbrali pri oknih; mnogo jih je prišlo gledat iz temnice, ki so bili z verigami obloženi. Salamanka je uprla v Kristusa boječ in plašen pogled; toda na tem obličju ni videla tiste grozne strogosti, kakršno si je slikala prej v svoji domišljiji, ampak oči, ki so gledale tako milo, ter blede usta, ki so izdihljali zadnji diha brez nobene tožbe, pač pa za milost in za odpuščanje. Pri sosednem oknu je zapel neki jetnik:

Tam prihaja pa Marija,
Marija, Mati Zalostna;
Ne zapusti me, o Mati,
Moje sree gospa!

Svetle zvezdice nebeške
Se po ličih svetijo,
Sina prosijo solzice,
Sree nam tolažijo.

Procesija je obstala sredi trga; podoba so obrnili proti ječi, Kristusa v sredi, Mater božjo na desno in sv. Janeza na levo. Vsi jetniki so se zbrali pri oknih; mnogo jih je prišlo gledat iz temnice, ki so bili z verigami obloženi. Salamanka je uprla v Kristusa boječ in plašen pogled; toda na tem obličju ni videla tiste grozne strogosti, kakršno si je slikala prej v svoji domišljiji, ampak oči, ki so gledale tako milo, ter blede usta, ki so izdihljali zadnji diha brez nobene tožbe, pač pa za milost in za odpuščanje. Pri sosednem oknu je zapel neki jetnik:

Tam prihaja pa Marija,
Marija, Mati Zalostna;
Ne zapusti me, o Mati,
Moje sree gospa!

Svetle zvezdice nebeške
Se po ličih svetijo,
Sina prosijo solzice,
Sree nam tolažijo.

Procesija je obstala sredi trga; podoba so obrnili proti ječi, Kristusa v sredi, Mater božjo na desno in sv. Janeza na levo. Vsi jetniki so se zbrali pri oknih; mnogo jih je prišlo gledat iz temnice, ki so bili z verigami obloženi. Salamanka je uprla v Kristusa boječ in plašen pogled; toda na tem obličju ni videla tiste grozne strogosti, kakršno si je slikala prej v svoji domišljiji, ampak oči, ki so gledale tako milo, ter blede usta, ki so izdihljali zadnji diha brez nobene tožbe, pač pa za milost in za odpuščanje. Pri sosednem oknu je zapel neki jetnik:

Povzdigni oči in ozri se
Vanj, ki sveta je Gospod,

Če duša je tvoja skesana
Ti rešna odprta je pot.

Ne da se popisati, kar se je zgodilo ob teh besedah v srecu nesrečnega starke; nihče ne popiše krika, ne skesane duše... Gpotekla se je takoj še eno škatljo glasovitega in padla na tla ter prevzel jo je Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri resnično-kes; takrat je obljubila in da se spove svojih grehov pred nadlogam spodnjega dela človeške duhovnikom in da bo na prvi Vageliki petek, ko ne bo več zaprt, spremljala Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem. Jaz ker sem prepričan, da mi bo odpravljal Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem. Jaz ker sem prepričan, da mi bo odpravljal Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem. Jaz ker sem prepričan, da mi bo odpravljal Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem.

Procesija je počasi začela odhajati skozi nasprotno ulico; prvi je izginil za voglom Kristus, potem sv. Janez, in ko se je premaknila tudi nosilnica Matere božje, je zadonel iz zadnjega okna ječe zelo ganjen in zelo trepetajoč glas:

Mati milosina, oh, kaj si
Nad menoj jokala ti!
K smrti so me obsodili,
S svojimi plašcem me zakrij!

Jetnikovi puščici je odgovorilo neizmerno ihtenje po trgu in udarilo onemogli glas Salamankin, ki je spoznala Janeza. Nevoljo in kričala z okna:

"Nedolžen! Nedolžen!"

In kakor da odgovarja skriti, neizgovorjeni misli, je sklenila koščene roke in zaklicala:

"Prisegam Ti, sveta Mati! Pri Tvojih bolečinah Ti prisegam!"

In ko je ostala na trgu samo še gosta množica, ki se je razhajala in mrgolela v temini kakor neizmerna truma črnih mravelj, in ko se je videl le še odsev bakelj ter slišalo samo še oddaljeno zvone nje srebrnih zvončkov, je Salamanka še vedno stejala roke skozi okno in klicala:

"Prisegam Ti, Mati, prisegam!"

Potem se je stislila v zadnji kot celice in sklonila glavo na suha kolena; tako je čepela dlje kakor dve uri. Takrat je vstopil pater France z lučjo v roki. Osupnil je, ko jo je zagledal.

"Kaj delaš, Salamanka?"

"Rožni venec v rokah in hudiča v sreci!" je rekel menih z glasom, ki ni bil navaden pri njem. Salamanka ni odgovorila ničesar.

(Dalje prihodnaji.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.
DEŽAVAH.

REVMATIZEM JE PREŠEL.

Gospodje:—

Najprvo vas prosim, pošljite mi Bolgarskega Krvnega Čaja, kateri resnično-kes; takrat je obljubila in da se spove svojih grehov pred nadlogam spodnjega dela človeške duhovnikom in da bo na prvi Vageliki petek, ko ne bo več zaprt, spremljala Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem. Jaz ker sem prepričan, da mi bo odpravljal Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem. Jaz ker sem prepričan, da mi bo odpravljal Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem. Jaz ker sem prepričan, da mi bo odpravljal Kristusovo podobo s strani nadležen revmatizem.

Procesija je počasi začela odhajati skozi nasprotno ulico; prvi je izginil za voglom Kristus, potem sv. Janez, in ko se je premaknila tudi nosilnica Matere božje, je zadonel iz zadnjega okna ječe zelo ganjen in zelo trepetajoč glas:

Mati milosina, oh, kaj si
Nad menoj jokala ti!
K smrti so me obsodili,
S svojimi plašcem me zakrij!

Jetnikovi puščici je odgovorilo neizmerno ihtenje po trgu in udarilo onemogli glas Salamankin, ki je spoznala Janeza. Nevoljo in kričala z okna:

"Nedolžen! Nedolžen!"

In kakor da odgovarja skriti, neizgovorjeni misli, je sklenila koščene roke in zaklicala:

"Prisegam Ti, sveta Mati! Pri Tvojih bolečinah Ti prisegam!"

In ko je ostala na trgu samo še gosta množica, ki se je razhajala in mrgolela v temini kakor neizmerna truma črnih mravelj, in ko se je videl le še odsev bakelj ter slišalo samo še oddaljeno zvone nje srebrnih zvončkov, je Salamanka še vedno stejala roke skozi okno in klicala:

"Prisegam Ti, Mati, prisegam!"

Potem se je stislila v zadnji kot celice in sklonila glavo na suha kolena; tako je čepela dlje kakor dve uri. Takrat je vstopil pater France z lučjo v roki. Osupnil je, ko jo je zagledal.

"Kaj delaš, Salamanka?"

"Rožni venec v rokah in hudiča v sreci!" je rekel menih z glasom, ki ni bil navaden pri njem. Salamanka ni odgovorila ničesar.

(Dalje prihodnaji.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.
DEŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.
DEŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.
DEŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.
DEŽAVAH.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA". NAJVEČJI
SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR.
DEŽAVAH.

SLOVENSKO

podp. društvo

sveto Barbare

NA ZJEDINJENI DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. Januara 1909 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647, Forest City, Pa.
Pomoćni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Zaupnik: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2, box 1114, Bridgeport, Ohio.

NADZOJNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 95, Federal, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 N. 13th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 845 N. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, ostrova njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugoga. Denar naj se plača edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakazil, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavn. tajnika, da se samore napako popravi.

DOSTOJEVSKI:

Mladenici

Za GLAS NARODA J. T.

(Nadaljevanje).

Krog osme ure zvečer sem stopil na cesto. — Napravil sem velik ovinek, ker bi rad srečal Versilova na izprehodu.

In res sem ga srečal.

— Se mi je zdelo. — je rekel, — da boš prišel sem.

Pri tem se je čudno in pomenljivo nasmehnil.

Odpravila sva se v gostilno, kjer sva sedela prejšnji večer. —

Na njegovem obrazu je venomer lebdela ona čudna nasmeh. — Ne da bi me vprašal, sem mu začel pripovedovati, koliko sem bil pripravljen prejšnji večer, povedati sem mu, kako sva se s knezom prepirala in nisem pozabil tudi omeniti, da se namerava Liza poročiti z njim.

— Najbrže ne bo prišlo do tega — je rekel.

— Ali mi boste nekaj povedali?

— Vprašaj.

— Povejte mi, ali niste ničesar slutili?

— Prijatelj moj, kaj imam jaz pri tem? — To je vse stvar čustva in tuje vesti. — Četudi vesti te mlade deklice. — Veš, jaz sem se prejšnja leta veliko bavil z vestjo drugih ljudi, pa sem prišel slednji do zaključka, da je to silno nevarno delo. Vsakemu nesrečnemu človeku rad pomagam, če morem in če hoče sprejeti mojo pomoč. — Kaj pa ti moj ljubi, ali res nisi ničesar slutil?

— Kako morete misliti kaj takega?

— Veš, to je že tako.

— Ali res mislite, da sem s tem namenom jemal od kneza denar? —

— Tudi jaz sem se tega bal.

— Zakaj?

— Še do večer sem te smatral za dobrega mladeniča. — Ako bi nenadoma izvedel, da si se znal tako dobro prikrivati, bi bil silno razočaran.

— Ali se vam Liza smili?

— Da, zelo se mi smili. — Ali res misliš, da sem čisto brez sreče?

— Nikakor ne.

— Na vse načine si bom prizadeval, da ji bom pomagal. — Kaj pa ti? — V kakšnih razmerah živiš?

— Ne govoriva o tem. — Jaz zdaj ne mislim na svoje razmere.

— Tem boljše.

— Povejte mi, zakaj dvomite, da bi se poročil z njo? — On je bil večer pri Ani Andrejevni in ji rekel, da je ne ljubi.

— Tako? — Kdaj je bil pri nji? — Kdo ti je pravil?

— Povedal sem mu vse, kar sem vedel.

— Tako... tako... Potem se je to zgodilo uro prej... eno uro pred neko drugo izjavo... Seveda, večkrat sta se že sprla. Zamislil se je in po kratkem molku nadaljeval:

— Čakaj, zdaj ti bom pa jaz nekaj povedal.

— Kaj pa?

— Če bi prišel večer tvoj knez k Ani Andrejevni in bi ji rekel, da bi se rad poročil z njo, bi ga gotovo spodila. — Zdi se mi, da si ti precej naklonjen Ani Andrejevni.

— Seveda se mi dopade.

— To je lepo, moj dragi. — Čakaj, ti bom povedal neko lepo novico.

— Kakšno novico?

— Ona se je zaročila, moj dragi.

— Zaročila se je? — sem se začudil.

— Da, zaročila se je in v kratkem bo poročena. — S kom se bo poročila?

— Ugani.

— Kako naj ugibam, če niti ne slutim.

— Poročila se bo s starim knezom Nikolajem Ivanovičem. Jaz sem odprl usta in oči in nepremično strel vanj.

— On je že dalj časa nekaj takega nameraval. — Takoj zatem, ko je odšel mladi knez od nje, se je odpravila k staremu in ga vprašala, če jo hoče za ženo.

— Kako, ona se mu je ponudila?

— Seveda.

— Ali se ji ni on ponudil?

— Ne, ne, ona se je njemu. — Kpt sem slišal, bo zdaj samo sedel in se čudil, kako da se njemu ni porodila misel v glavi. — Pravijo, da je celo malo zbolel od same blaženosti.

— Zakaj govorite tako zaničljivo? — Ne, jaz ne morem skoraj vrjeti.

— Kakor hočeš, prijatelji.

— Kaj je pa rekla?

— Ne vem, kaj je rekla. — No, kaj se pravi v takem slučaju? — On je sicer že precej star, toda po postavi se vseeno lahko poroči. Veš, ona je zelo pametna. Ona misli s svojimi možgani. Ona zelo hrepeni po visoki družbi in bo najbrže tudi uvedena vanjo.

— Ali že vedo ljudje?

— Ne, oni še ne vedo. — Niti on, niti ona še nista javno izjavila.

— Kaj bo pa zdaj z njegovo hčerko Katarino Nikolajevno?

— Ne vem. — Ona je samostojna ženska. — Prav posebno obzirna pa ni. — Malo prej, predno je odšla k staremu knezu, je vprašala, če ljubim vdovo Ašmakovo. — Ali se še spominjaš? — Večkrat sem ti pripovedoval in se mi je zelo čudno zdelo.

— Da, da, res — sem vzdiknil. — Ali res misli Ana Andrejevna, da bi se vi poročili s Katarino Nikolajevno?

— Seveda misli. — Pa kaj zato? — No, zdaj sva se pa še dogovorila. — Zdaj pa prav lahko greš tja, kamor si namenjen. — Veš, jaz bi bil rad sam.

Na obrazu se mu je poznalo, da silno trpi.

— Torej jutri. — je rekel.

— Jutri jutraj bom prišel k vam, ali pa vi pridite k meni.

— Ne, jaz ne bom prišel k tebi, pač pa ti priditi k meni.

Ko sem odhajal od njega, je imel čudno skremžen obraz. — Mladi knez je bil res nekoliko bolan. — Sedel je v naslonjaču in je imel glavo obvezano z veliko ruto.

Videlo se mu je, da me je že zelo nestrpno pričakoval. Takoj, ko sem se pojavil na pragu, je knez mlo zajokal. — Zatem me je objel in poljubil.

Pojasniti mi je vse in rekel, da se bo čimprej poročil z mojo sestro Lizo.

— Saj vendar ni mogoče? — sem mu ugovarjal.

— Zakaj bi ne bilo mogoče? — Vse je mogoče na svetu. —

Moj stari oče se je naprimer poročil z neko čisto priprosto kmečko deklico. — Moji stariši so mislili, da bom jaz kaj postal, toda zdaj se bodo morali odreči temu upanju. — Jaz ne vem, kako me je mogla vaša sestra zaljubiti?

— Tudi jaz ne vem.

— Vidite, to mora biti neka višja moč. — Ali razumete, Arkadij Makarovič?

— Da, popolnoma razumem.

— Ali me hočete nekaj časa poslušati?

— Povedati vam moram, kako sva se seznanila. — Da, zelo bi me veselilo.

— Razen nje ne ve do danes noben človek. — Tedaj sem bil prišel strašno obupan v Lugo. — Stanoval sem pri Stolbejevu. —

Še danes ne vem, zakaj sem šel k njemu na stanovanje. — Zahrepen sem po samoti. — Tedaj sem bil ravno izstopil iz vojaške službe. — Ne smem reči, da se mi ni pri vojakih dobro godilo. —

Demarja sem imel dovolj in dovolj tovarišev. — K meni je zahajal neki Štefanov, ki ni bil posebno dober in pošten človek, pa sem ga vseeno rad imel. — Odšel sem torej v Lugo in videl tam Lizabeto Makarovno. — Strašno sem bil žalosten. — Večkrat sem se mislil ustreliti. — Nekoč je prišla Liza k gospej Stolbejevi. — Seznanila sva se slučajno in začela govoriti. Do tedaj sva se samo pozdravljala. — In nenkrat sem ji vse priznal. — Tedaj mi je tudi pomnila svojo roko.

— Kako je odgovorila na vaše vprašanje?

— Rekla mi je, da je prav, ker sem zapustil vojaško službo.

— A, tako je bilo!

— Da, tako.

— Lizo sem vzljubil. — Ljubim jo čez vse na svetu. — Ljubim jo, pri vsem tem sem pa še marsikdaj mislil na vdovo Ašmakovo. — Ni mogoče! — sem vzdiknil. — Čakajte, samo eno vprašanje.

— Da, prosim.

— Kaj ste mi rekli večer glede Versilova?

(Dalje prihodnjije).

VSAKO IMA PRILIKOST

postati neodvisen in prodajati pridelke, mesto jih kupovati v nezgodni draginji.

IZVANREDNA PRILIKA.

80 akrov kmetija, dobra zemlja, 45 akrov izčiščene, ostalo je gozd, vse ograjeno, dobra hiša, hlev, nekaj sadij, fina lega, 2 do 3 milje do mest, železnice, pošta doma. Kupi se prav poceni radi družinskih nesreč in takoj dobi posestno last.

DALJE

80 akrov najfinjše zemlje v državi Missouri, 5 akrov skoro čistih, 40 akrov les ves mrtev, drugo gozd, vse se čisti za oranje, po \$7.00 do \$8.00 na akter; izvrstna lega. Z malim denarjem se napravi najboljša kmetija. Kaj se lahko napravi tukaj, pogled tukajšnje polje s pšenico.

Oba kosa prodam tako-le: Vprašajte za ceno sosednje zemlje pri vseh lastnikih, ko ste vse pregledali, potem odhijem polovico od najcenejše cene in hote plačali za ta dva kosa.

Za enako zemljo se je plačalo v letu 1916 za najemnino več od akra kot lahko kupite to zemljo, da bo vaša last. Izplača se priti pogledat to ponudbo.

FRANK GRAM,

(263-74) Naylor, Mo.

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

POZOR ROJAKI

IZUME

se išče.

Izumitelj in onlin, ki posedujejo izume, je neobhodno potrebna moja knjiga:

KAJ IZUMETI?

Knjiga daje pojasnila kako dobiti patent.

KNJIGO V POJASNILO

poslajem brezplačno vsakemu, kdor vpraša za njo. Pojasnila in navodila dajem prostovoljno. Prekajalo, ako je vaša iznajdba, dobra za patentirati ali ne, dajem

BREZPLAČNO

in hitro, ker moja pisarna je v Washingtonu, kjer je urad za patentiranje.

Pišite še danes v svojem materinskem jeziku.

A. M. WILSON

309 Victor Bldg.

WASHINGTON, D. C.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Illinois naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko.

Uradništvo.

Dr. KOLER

638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

SLOVENSKIZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu, ki ima 25letno prakso v zdravniški službi. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim. Če imate kakršnokoli bolezen, se posvetujte z njim.

Najstarejša slovensko-hrvatska trgovina z likery v Ameriki.

Mi vam nudimo našo salogo najboljših likerjev po sledečih cenah:
Brinjevec, saboj (6 steklenic) \$ 7.00
Brinjevec, saboj (12 steklenic) 15.00
Tropinjevec, galona \$2.25, \$2.50, \$2.75 in
Tropinjevec, saboj (6 steklenic) 5.50
Tropinjevec, saboj (12 steklenic) 10.00
Silivka, galon \$2.75 in
Brinjevec, (posamezna steklenica) 1.85
Naš glavni "66" Pure Rye Whiskey, 7 let star
saboj (6 steklenic) 8.00
saboj (12 steklenic) 11.00

Concord vino, rdeče, berel \$2.00
Concord vino, rdeče, pol berela 16.00
Pri odjemu 5 in 10 galon, stane galona50
Pri odjemu ene same galone pa 1.00
Belo vino, berel 88.00
Belo vino, pol berela 19.00
Pri odjemu 5 ali 10 galon, stane galona